

Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ Ἐπισκόπου Ἀσύλων*

(†10η Δεκεμβρίου 1115)

Εὐλόγησον, πάτερ.

Εὐλόγησον, πάτερ.

Ἄξιον εἶναι ἡγούμεθα βίους εὐσεβῶν καὶ ἀγίων πατέρων εὐ μάλα σαφῶς ἀνιστορεῖν καὶ τὰς ἀριστείας αὐτῶν καὶ τοὺς ἀγῶνας, οὓς κατὰ Θεὸν ἐπεδείξαντο, ἐν πλαξὶ τῶν ἡμετέρων καρδιῶν διαχαράττειν, καὶ εἰς τὰς τῶν πιστῶν καρδίας ἐναποτίθεσθαι.

Καλὸν γὰρ ἐξηγήσασθαι βίους ἐν παραδρομῇ μήπως τῷ τῆς λήθης βυθῷ παραπεμφθεῖεν τὰ κάλλιστα.

Εἰ γὰρ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς καὶ πάθεσι σωματικοῖς συνεχέστερον περιαντλούμενοι, ἀλλ' ὁ τῶν ἀγαθῶν δοτῆρ καὶ χορηγὸς τοῦ ἐλέους Κύριος οὐκ ἀπωθεῖται τοὺς αὐτὸν ἐξαιτουμένους: «Ζητεῖτε, γὰρ φησι, καὶ εὐρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσετε ὑμῖν». Διὰ γὰρ τοῦτο ἐνηνθρώπησεν

Πιστεύουμε ὅτι εἶναι σωστὸ νὰ ἐξιστοροῦμε τοὺς βίους καθαρὰ καὶ ξάστερα τῶν εὐσεβῶν καὶ ἀγίων Πατέρων μας, καθὼς ἐπίσης τὰ κατορθώματα καὶ τοὺς ἀγῶνες ποὺ ἐπέδειξαν σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ τοὺς χαράξουμε καὶ ν' ἀποθέσουμε μέσα στὶς δικές μας καρδιές καὶ τῶν πιστῶν.

Εἶναι ἀλήθεια ὠραῖο νὰ διηγούμαστε ἀμέσως τοὺς βίους τῶν ἀπὸ τὸ φόβο μήπως τὰ πολὺ ὁμορφα ἔργα τοὺς χαθοῦν στὸ βυθὸ τῆς λησμονιάς.

Ἄν καὶ εἴμαστε βουτηγμένοι μέσα στὶς βιοτικὲς μέριμνες καὶ στὰ πάθη τοῦ σώματος, ὅμως ὁ δοτῆρ τῶν ἀγαθῶν καὶ χορηγὸς τοῦ ἐλέους Κύριος δὲν ἀποδιώχνει αὐτοὺς ποὺ τὸν παρακαλοῦν: «Ζητεῖτε γὰρ, λέγει, καὶ εὐρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν». Γι'

καὶ πάντα παθεῖν ὑπεδέξατο δι' ἡμᾶς
καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, ἵνα
ἡμᾶς ἐπαναγάγοι εἰς τὸ ἀρχέτυπον.
διὸ καὶ ὁ κύριος ἐν τοῖς θείοις εὐαγγε-
λιείοις ἐνετείλατο λέγων: «Οὐκ ἤλ-
θον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτω-
λοὺς εἰς μετάνοιαν».

Κἀγὼ ὡσπερ ἄκτις ἡλίου διὰ τι-
νος περιωπῆς ἐπεισερχομένη καὶ κα-
ταυγάζει τὸν ἐν σκοτιά ἤδη περιούνητα
καὶ ἡδονὴν σὺν θαύματι περιάγει - πῶς
ἐξαίφνης ἡλιον ἐθεάσατο καὶ φωτὸς
ἀπήλαυσε, φαντάζεσθαι δὲ αὐθις
καὶ τὴν ἡμέραν αὐτὸν ἐμποιεῖν· καὶ
γεωργοὶ γεωπονοῦντες καὶ αὐλακα
τέμνοντες, καὶ σπόρον κατασπείρο-
ντες· καὶ στρατιῶται στρατεύοντες·
καὶ ποιμένες (τὰ πρόβατα) ποιμαίνον-
τες, καὶ ἐπὶ νομάς ὑδάτων ἀναπαύο-
ντες, τῇ σύριγγι δὲ ταῦτα ἡδύνοντες
καὶ τῇ βακτηρίᾳ πρὸς ἑαυτοὺς ἀνα-
κάμπτοντες, καὶ τὸ πλανώμενον τῇ
ποιμνῇ συναγελάζοντες ἵνα μὴ θη-
ριάλωτον γένοιτο - οὕτως ἤδη καὶ τὸν
βουλόμενον ἢ θεία χάρις διανίστησι
καὶ πρὸς ὑψηλότεραν θεωρίαν ἐναπο-
δείκνυσι.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ τοῦ ὀσίου πατρὸς
ἡμῶν Λουκᾶ τὴν μνήμην ταύτην
ἀναφέροντες, (ἀκούομεν) τοῦ ἀει με-
μνημένου εἰρηκότος «μνημονεῦτε
τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλη-
σαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν

αὐτὸ ἄλλωστε ἔγινε καὶ ἄνθρωπος,
καὶ θέλησε νὰ πάθῃ τὰ πάντα γιὰ
μᾶς καὶ τὴ σωτηρία μας, γιὰ νὰ μᾶς
ἐπαναφέρῃ στὴν πρώτη κατάσταση
τοῦ Παραδείσου. Γιὰ τοῦτο καὶ
ὁ Κύριος στὰ θεῖα εὐαγγέλια
παρήγγειλε λέγοντας: «Οὐκ ἤλθον
καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτω-
λοὺς εἰς μετάνοιαν».

Κι ἐγὼ εἶμαι, σὰν τὴν ἀκτίνα
τοῦ ἡλίου ποὺ διαβαίνει ἀπὸ τὸ
φεγγίτη καὶ γεμίζει φῶς αὐτὸν
ποὺ βρίσκεται στὰ σκοτάδια καὶ
τοῦ προξενεῖ ἀξιοθαύμαστη ἡδονή,
γιὰ τὸ πῶς δηλαδὴ εἶδε ξαφνικὰ
τὸν ἡλιο καὶ ἀπόλαυσε τὸ φῶς
του καὶ νὰ φωτίζη ξανὰ καὶ νὰ
φέρῃ τὴν ἡμέρα. Καὶ μοιάζω
κάπως μὲ τοὺς γεωργοὺς ποὺ κο-
πιάζουν πάνω στὴ γῆ κι ἀνοίγουν
αὐλάκι χώνοντας βαθεῖα τὸ σπόρο.
Σκέπτομαι πάλι ὅτι εἶμαι σὰν τοὺς
στρατιῶτες ποὺ ἐκστρατεύουν καὶ
σὰν τοὺς βοσκοὺς ποὺ βόσκουν
τὰ πρόβατα καὶ τὰ ξεκουράζουν
στὶς νερομάνες, τὰ εὐχαριστοῦν
μὲ τῇ φλογέρα καὶ τὰ φέρνουν
κοντὰ τους μὲ τὸ ραβδί καθὼς
καὶ τὸ χαμένο πρόβατο γιὰ νὰ μὴ
τὸ φᾶνε τ' ἀγρίμια. Κατὰ τὸν ἴδιο
λοιπὸν τρόπο ἐκείνον ποὺ τὸ ζητᾶ
τὸν παίρνει ἢ θεία Χάρη καὶ τὸν
ἀνεβάζει σὲ θεωρία ψηλότερη.

Μιὰ καὶ μνημονεύουμε λοιπὸν
σήμερα τὰ κατορθώματα τοῦ ὀσίου
πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ, ἀκούμε τὸν
ἀλησμόνητο Παῦλο ποὺ εἶπε: «μνη-
μονεῦτε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν,
οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον

ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμείσθε τὴν πίστιν», εἰδὼς ὅτι τὸ συμφέρον ἡμῶν διὰ τῆς ἐκείνων μνήμης εἰς τὸν κοινὸν δεσπότην διαβαίνει ὃν ἐκείνοι δοξάσαι προείλοντο. Καὶ γὰρ αὐτοὶ εἰσὶ καὶ γεωργοὶ καὶ στρατιῶται καὶ ποιμένες καὶ κυβερνήται καὶ ἔμποροι.

Γεωργοί, ὡς ἐν τῇ τοῦ νοητοῦ ἀμπελώνος Χριστοῦ τὰς κεχερωσμένας καρδίας κατέχοντες, καὶ τὸν τῆς ἀληθείας σπόρον καταβαλόντες καὶ τὰς ἀκάνθας τῶν βιοτικῶν μολυσμάτων προθέλυμνον ἐκτίλαντες, καὶ θεῖα δόγματα καταφυτεύσαντες, ὡς τῷ ἀρότρῳ τῆς πίστεως ἀνιχνεύσαντες καὶ τὸν ἑκατοστεύοντα στάχυν τῆς ζωῆς πολυπλασίως δρεψάμενοι, καὶ ἐν οὐρανοῖς θησαυρίσαντες.

Στρατιῶται, ὡς τὸν ἀντίπαλον ἐχθρὸν κατεάξαντες καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ δεδουλωμένους τῇ ἁμαρτίᾳ ἐλευθέρωσαντες, ὡς τὰς φάλαγγας αὐτοῦ τροπώσαμενοι καὶ τὴν ἡμῶν ἦτταν εἰς σωτηρίαν ἀνακαλεσάμενοι, ὡς τὰ βέλη τὰ πεπυρωμένα σβέσαντες καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ τραυματισθέντας ἐλευθέρωσαντες, ὡς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καταπατήσαντες καὶ ἀνίσχυρον πάντῃ ὑποδείξαντες.

Ποιμένες, ὡς τὴν ποιμνὴν τοῦ Κυρίου ποιμάναντες καὶ τοὺς τῆς αἵρέσεως λύκους ἐκδιώξαντες, ὡς ὑπὸ Κυρίου ποιμαινόμενοι καὶ τὴν λογικὴν ποιμνὴν διαπορευόμενοι.

Κυβερνήται, ὡς τὴν Ἐκκλησίαν κυβερνήσαντες καὶ τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως ἐν τῇ πέτρᾳ τὸν Χριστὸν

τοῦ Θεοῦ, ὃν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς, μιμείσθε τὴν πίστιν». Γνωρίζω λοιπὸν ὅτι τὸ κέρδος μας ἀπὸ τῆς θύμησης ἐκείνων πάει στὸν κοινὸν μας Δεσπότη πὺρ ἐκείνοι θέλησαν νὰ δοξάσουν. Κι εἶναι αὐτοὶ πραγματικὰ γεωργοί, στρατιῶτες, ποιμένες καὶ κυβερνήτες.

Εἶναι γεωργοί, γιατί κρατοῦν τὶς χέρσες καρδιᾶς μέσα στὴ γῆ τοῦ νοητοῦ ἀμπελώνος Χριστοῦ κι ἔσπειραν τὸ σπόρο τῆς ἀλήθειας καὶ ξερρίζωσαν τ' ἀγκάθια τῶν βιοτικῶν μολυσμάτων. Ἐκεῖ φύτεψαν θεῖα δόγματα ἀφοῦ τ' ἀνίχνευσαν μὲ τ' ἀλέτρι τῆς πίστεως, κι ἔδρεψαν ἑκατονταπλάσιο στάχυ ζωῆς πὺρ τὸν ἀποθήκεψαν στοὺς οὐρανοὺς.

Εἶναι στρατιῶτες, γιατί τσάκισαν τὸν ἀντίπαλο ἐχθρὸν κι ἐλευθέρωσαν ἐκείνους πὺρ ὑποδούλωσε στὴν ἁμαρτία, γιατί κατενίκησαν τὶς φάλαγγές του καὶ μετέτρεψαν τὴν ἦττα μας σὲ σωτηρία, γιατί ἔσβησαν τὰ πυρακτωμένα βέλη του κι ἐλευθέρωσαν αὐτοὺς πὺρ πλήγωσε, γιατί καταπάτησαν τὸ κεφάλι του καὶ τὸν ἔδειξαν ἀνήμπορο.

Εἶναι ποιμένες γιατί ἐποίμαναν τὴν ποιμνὴν τοῦ Κυρίου κι ἔδιωξαν τοὺς αἵρετικούς λύκους, γιατί Αὐτὸς τοὺς καθοδηγοῦσε κι ἐκείνοι κατηύθυναν τοὺς πιστούς.

Εἶναι κυβερνήτες, ἐπειδὴ κυβέρνησαν τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν οἰκοδόμησαν μὲ τὴν ὁμολογία

ᾠκοδομήσαντες, ὡς τὴν θάλασσαν τῶν παθῶν κατευνάσαντες καὶ τὸν νοητὸν Φαραῶ ὑποβρύχιον πατάξαντες, ὡς τὸν πλοῦν διαπεράσαντες καὶ τὸν φόρτον μὴ ἀπωλέσαντες.

Ἔμποροι, ὡς τὸν κόσμον ἀρνησάμενοι καὶ τὸν μαργαρίτην, Χριστόν, ἐμπορευσάμενοι, ὡς τὴν πίστιν τηρήσαντες καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς μετοικήσαντες, ὡς τὰ πάθη νεκρώσαντες καὶ τὴν ψυχὴν ζώσαντες, ὡς τὴν ἀχλὺν διώξαντες καὶ τὸν κόσμον φωτίσαντες.

Ἐνθεν δέ μοι ἀρκτέον τοῦ διηγήματος.

Κώμη τις ἐστὶν ἐν τῇ χώρᾳ Σαλινῶν, ἐν τῇ Καλαβρίτιδι γαῖᾳ Μελικουκκὰν δὲ αὐτὴν ὀνομάζουσιν, ἐκ ταύτης οὗτος ὁ θαυμαστός πατὴρ ἡμῶν Λουκάς ὁ μακάριος ἤνθησεν καὶ καλοὺς προσήνεγκε καρπούς· ἐκ πατρὸς μὲν Οὐρσίνου, μητρὸς δὲ Μαρίας, πιστοὶ καὶ λαμπροὶ τοῦ βίου ἀμφότεροι.

Ἄρτι μὲν γὰρ τὴν τῶν νηπίων ὑπερναβεβηκῶς ἐκδίδοται ὑπὸ τῶν τεκόντων τοῖς θεοῖς καὶ ἱεροῖς γράμμασιν. Μειράκιον ἤδη ἐγεγόνει καὶ τὸν μονήρη βίον ἐλέσθαι παρασκευ-

τῆς πίστεως πάνω στὴν πέτρα ποὺ εἶναι ὁ Χριστός, γιατί γαλήνεψαν τὴ θάλασσα τῶν παθῶν καὶ κατεβύθισαν τὸ νοητὸ Φαραῶ, γιατί τέλειωσαν τὸ θαλασσινὸ ταξίδι καὶ δὲν ἔχασαν τὸ φορτίο.

Εἶναι ἔμποροι, γιατί ἀπαρνήθηκαν τὸν κόσμο κι ἐμπορεύτηκαν τὸν πολύτιμο μαργαρίτη Χριστό, γιατί διεφύλαξαν τὴν Ὁρθόδοξη πίστη καὶ κατοίκησαν στὸν οὐρανό, γιατί ἐνέκρωσαν τὰ πάθη τους κι ἐζωοποίησαν τὴν ψυχὴ τους, γιατί ἔδωξαν τὴν ὀμίχλη καὶ κατεφώτισαν τὸν κόσμο.

* * *

Ἄπ' αὐτὸ λοιπὸν τὸ σημεῖο πρέπει ν' ἀρχίσω τὴ διήγησή μου.

Εἶναι μιὰ κωμόπολη στὴ χώρᾳ τῶν Σαλινῶν στὴν περιοχὴ τῆς Καλαβρίας. Τὴ λένε Μελικουκκά. Ἄπ' αὐτὴν ἄνθισε ὁ θαυμαστός Πατὴρ ἡμῶν, ὁ μακάριος Λουκάς καὶ ἔφερε ωραίους καρπούς τῆς ἀρετῆς. Εἶχε πατέρα τὸν Οὐρσῖνο καὶ μητέρα τὴ Μαρία ποὺ ἦταν πιστοὶ Χριστιανοὶ κι εἶχαν βίον φωτεινόν.

Ὅταν πέρασε τὴ νηπιακὴ ἡλικία, τὸν παρέδωσαν στὸ δάσκαλο γιὰ νὰ μάθῃ τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ γράμματα. Ἦταν κιόλας μικρὸ παιδὶ κι ἐτοιμαζόταν νὰ προ-

άζει· και τὰ τοῦ μονήρους βίου ἀγαθὰ ἐκαρποῦτο, και γαστρὸς ἤρχε, και θυμοῦ και σαρκὸς ἐκράτει, τὴν κοσμικὴν τε ταύτην διέπτυνεν φαντασίαν· και ἀκατάπαυστον (ἦν) αὐτῷ (ἀσκεῖσθαι) προσευχὴν και νηστείαν και τῶν θείων λογίων μελέτην. Τὴν μέντοι τῶν ἀρετῶν μητέρα, τὴν ἀγάπην, φιλοπόνως ἤσκει και τοσαύτην πάντοθεν τῇ ταπεινοφροσύνῃ κεκόσμητο ὡς ἱκανὸν εἶναι, και μόνον ὀρώμενον, πολλὰς τῶν φιλαρέτων κατανῦξαι ψυχὰς και εἰς ἀρετῆς ἐπίδοσιν ἀγαγεῖν.

Ἐπειδὴ τοίνυν οὕτω βιοῦντα και πολυφωνότατον τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ἔχοντα κήρυκα, ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν ἀνάγεται και αἰνεῖ ἐν πρεσβυτέρων καθέδρᾳ τὸν Κύριον, οὐκ ἀθρόον ἐνταῦθα ἐλθὼν, οὐδὲ προϊμιον τοῦ Κυρίου τὴν ἱερωσύνην πεποιημένος, ἀλλὰ πολλοῖς πρότερον ἐνδιaprέψας βαθμοῖς, ἀντιμερίσας ἀξίως τὴν ἀρετὴν και ὑπὸ πάντων τούτων μαρτυρηθεῖς, οὕτω τοῦ μεγάλου τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξιώματος ἐπιβαίνει, ἐν τῷ θρόνῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἀσύλων.

Ὁ μὲν οὖν οὗτος ἐπὶ τῶν οἰάκων τῆς ἐκκλησίας καθέζεται. και τὸν ἄξιον ὁ θρόνος ἀπολαμβάνει, τοιοῦτω(ς) κατὰ Παῦλον ἀνεπίληπτον φανέντα, και οὕτω σοφοῦ και μεγάλου ἡ ἐκκλησία τυχοῦσα τοῦ ἐπιστάτου· ὁ δέ, κατὰ τοὺς ἀγαθοὺς κυβερνήτας, πρὸς τὸν Κύριον ὅλα τῷ ὀφθαλμῷ ἑώρα και

τιμῆση τὸ μοναχικὸ βίον. Ἀπὸ τότε ἀπολάμβανε τ' ἀγαθὰ τοῦ μοναχικοῦ βίου κι ἐξουσίαζε τὴν κοιλιὰ του και κυριαρχοῦσε στὸ θυμὸ και στὴ σάρκα. Περιφρονοῦσε ἐπίσης τὴν κοσμικὴ ἐπίδειξη, προσευχόταν συνεχῶς, νήστευε και μελετοῦσε τὰ θεῖα λόγια. Ἐξασκοῦσε φιλόπονα τὴν ἀγάπην, τὴ μητέρα τῶν ἀρετῶν, κι ἦταν τόσο πολὺ στολισμένος ὀλόγουρα μὲ τὴν ταπεινοφροσύνην, ὥστε και μόνον νὰ τὸν ἔβλεπαν, μποροῦσε νὰ κατανύξη τις ψυχὰς τῶν φιλαρέτων και νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ στὴν πρόοδο τῆς ἀρετῆς.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔτσι ζοῦσε κι εἶχε ὡς μεγαλόφωνο κήρυκα τὴν ἀρετὴ του, ἀνεβαίνει στὸν ὑψηλὸ βαθμὸ τῆς ἱερωσύνης και ὑμνεῖ στὴν καθέδρα τῶν πρεσβυτέρων τὸν Κύριο. Ἐδῶ βέβαια δὲν ἦλθε γρήγορα κι οὔτε διάλεξε τὴν ἱερωσύνη πρὶν ἀπὸ τὸν Κύριο, ἀλλ' ἀφοῦ διέπρεψε σὲ πολλὰ σκαλοπάτια ὅπου μοίρασε ἐπάξια τὴν ἀρετὴ του. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἔλαβε τὴν καλὴ μαρτυρία, ἀνέρχεται στὸ μεγάλο βαθμὸ τῆς ἀρχιερωσύνης, στὸ θρόνον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῶν Ἀσύλων¹.

Αὐτὸς λοιπὸν πῆρε στὰ χέρια του τὸ τιμόνι κι ὁ ἐπισκοπικὸς θρόνος ἀπολαμβάνει τὸν ἄξιο ἀρχιερέα ποὺ φάνηκε κατὰ τὸν Παῦλο ἀνεπίληπτος, και ἡ Ἐκκλησία βρῆκε μεγάλο και σοφὸ κυβερνήτη. Αὐτὸς πάλι, ὅπως κάνουν οἱ ἐνάρετοι κυβερνήτες, θεωροῦσε

παρεσκεύαστο ὅπως τε τὸν χαλεπὸν κλύδωνα τῆς ἁμαρτίας κοιμίσειε, καὶ τὰς τῶν πλεόντων ψυχὰς εἰς τὸν λιμένα τοῦ Θεοῦ καθορμίσειεν.

Ἦν γὰρ ἐλεήμων, συμπαθής, φιλόξενος, ἡσυχος, εὐπρόσιτος πᾶσι διδασκαλικός, λόγον ἔχων πολλῶ πλεον οἴνου τὰς τῶν ἀκροατῶν εὐφραίνοντα ψυχὰς. Ὁθεν καὶ τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιβρέοντος καὶ ὠφελουμένου, ὑπέστρεφον εὐχαριστοῦντες τὸν Θεόν.

Ταῦτα δὲ παραινῶν τοῖς πᾶσιν ἔλεγεν, μᾶλλον τοῖς ἐν τῷ μοναχικῷ ἀξιώματι, μὴ παρὰ τὴν ὥραν ἢ πρὸς κόρον ἐσθίειν, ἀλλὰ ζητούσης ἔτι γαστρὸς παύεσθαι· μισεῖν τε ἀργίαν ὡς πολλῶν αἰτίαν κακῶν, ἔργον δὲ ταῖς χερσὶ διδόναι, τοῖς ἱεροῖς ψαλμοῖς καταδόμενον· εἰ δέ τις φαῦλος, οἷόν τι ζιζάνιον παρὰ τοῦ κοινοῦ πάντων ἐχθροῦ ἐν τῇ τῆς καρδίας ἐνσπαρὲν γῆ, νηστεία τοῦτο καὶ προσευχῆς ἐπιμόνου ξίφει ἐκτέμνειν, ἵνα μὴ χῶραν σχοίῃ τὸν πικρὸν τῆς ιδιοπαθείας γεωργῆσαι καρπόν.

Πρὸς τούτοις ἐδίδασκε καὶ τοὺς τῆς φιλανθρωπίας λόγους. Ἔφη γὰρ «εἰ δυνατόν, μηδένα τῶν τῇ θύρᾳ προσιόντων κεναῖς ἀποπέμπειν χερσίν· μήποτε καὶ λάθητε Χριστὸν παριδόντες ἐνὸς τῶν ἐνδεῶν ὄψιν ὑποκριθέντα· τοῦτο γὰρ ἡμῖν καὶ ὁ θεῖος

μὲ μᾶτια ὀλάνοιχτα τὸν Κύριο καὶ φρόντιζε νὰ κατασιγάσῃ τὸν φοβερὸ κλύδωνα τῆς ἁμαρτίας, καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὶς ψυχὰς τῶν πλεόντων στὸ λιμάνι τοῦ Θεοῦ.

Ἦταν πράγματι ἐλεήμων, συμπονετικός, φιλόξενος, ἡσυχος, εὐπρόσιτος, διδακτικὸς σ' ὅλους, καὶ μπορούσε μὲ τὸ λόγο του νὰ τέρψῃ τὶς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν περισσότερο ἀπὸ τὸ κρασί. Γι' αὐτὸ κι ὁ λαὸς ποὺ ἔτρεχε σ' αὐτὸν καὶ ὠφελούνταν, ἔφευγε εὐχαριστώντας τὸ Θεό.

Σ' ὅλους καὶ ἰδιαίτερα στοὺς μοναχοὺς ἔλεγε νὰ μὴν τρώγουν πρὶν ἀπὸ τὴν καθορισμένη ὥρα ἢ περισσότερο ἀπὸ τὸ κανονικό, ἀλλὰ νὰ σταματοῦν τὸ φαγητὸ ἐνῶ ἀκόμη πεινοῦν· νὰ μισοῦν τὴν ἀργία, γιατί αὐτὴ εἶναι αἰτία πολλῶν κακῶν καὶ ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ἐργόχειρό τους μὲ συνοδεία ἱερῶν ψαλμῶν· ἂν πάλι ἔχουν κάτι τὸ αἰσχροὸ μέσα τους ποὺ σὰν τὸ ζιζάνιο σπεῖρεται ἀπὸ τὸν κοινὸ ἐχθρὸ τὸ διάβολο στὴ γῆ τῆς καρδιάς, νὰ τὸ κόβουν ἀπὸ τὴ ρίζα μὲ τὴ νηστεία καὶ μὲ τὸ ξίφος τῆς ἐπιμόνου προσευχῆς, γιὰ νὰ μὴ μπορεῖ νὰ δώσῃ τὸν πικρὸ καρπὸ τῆς ἐγωπάθειας.

Δίδασκε ἐπίσης καὶ γιὰ τὴ φιλανθρωπία. Ἔλεγε λοιπὸν «ἂν εἶναι δυνατόν νὰ μὴν ἀποδιώχνετε μὲ ἄδεια χέρια αὐτοὺς ποὺ πλησιάζουν τὴν πόρτα τοῦ Μοναστηριοῦ, γιατί ὑπάρχει φόβος μήπως καὶ σᾶς διαφύγῃ ὁ Χριστός, ἀφοῦ

ἀπόστολος διακελεύεται λέγων· «τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους».

Ταῦτα ἦν διδάσκων καὶ διαβεβαιούμενος παντὶ τῷ λαῷ. Ἦν γὰρ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν πάντη καὶ πανταχοῦ περιμόντα καὶ διδάσκοντα ἐν πόλεσιν, ἐν κώμεσιν, ἐν ναοῖς ἁγίων· μάλιστα ἐν ταῖς ἐορταῖς αὐτῶν διανιστάμενον καὶ ἀνακηρύττοντα καὶ σαφηνίζοντα τρανώς τὰ θαυμάσια, ἃ ὁ νικοποῖος Κύριος δι' αὐτοὺς εἰργάσατο.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ἡλιοῦ τοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ, διὰ τὸ ἄπειρον συνάθροισμα τοῦ ἐκεῖσε ἀφικομένου λαοῦ, κηρύττοντα, νουθετοῦντα, διδάσκοντα αὐτοὺς μὴ ἀτάκτους διάγειν μηδὲ ἐφέλκειν αὐτοὺς τὰ ἀλλότρια καὶ ψυχοβλαβῆ, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τοῖς ἰδίῳις ὕψωνίοις.

Ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ἐπιβοῶν καὶ διαμαρτυρούμενος παντὶ τῷ λαῷ καὶ εὐπειθεῖς αὐτοὺς ποιούμενος, ἦν ἰδεῖν ὡς ἀληθῶς ποιμένας καὶ ποιμνιον ποιμαινομένους ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Ἄλλ' οὐδὲ τὴν νῆσον Σικελίας κατέλιπε χωρὶς τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας. Οὐ γὰρ ἐνάρκησεν θάλασσαν διαπερᾶν καὶ ὁδοιπορίας ἐφάπτεσθαι, καὶ γῆν ἄλαλον, κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ἐν αὐτῇ ἀθέους ἐχθρούς, διέρχεσθαι – οὐδενὸς τούτων λόγων

περιφρονήσατε ἕναν ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ὑποκρίνονται τὸ φτωχό· αὐτὸ παραγγέλλει καὶ σὲ μᾶς ὁ θεῖος Ἀπόστολος λέγοντας: “Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους”.

Αὐτὰ δίδασκε κι ἔπειθε ὅλο τὸν κόσμο. Μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν δῆ παντοῦ καὶ νὰ περνᾷ ἀπ' ὄλους τοὺς τόπους, νὰ κηρύττη στις πόλεις, στις κωμοπόλεις, στοὺς ναοὺς τῶν Ἀγίων. Κυρίως ὅμως στις μῆμες τῶν Ἀγίων διεκήρυττε καὶ διεσαφηνίζε ἐξοχα τὰ θαυμάσια ποὺ ἐπετέλεσε χάριν αὐτῶν ὁ συντελεστής τῆς νίκης Κύριος.

Αὐτὸ τὸ ἔκανε ἰδιαίτερα στὴ μνήμη τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ἡλία τοῦ Σπηλαιώτου γιὰ τὸ πολὺ πλῆθος ποὺ συνέρρεε ἐκεῖ, ὅπου νουθετοῦσε καὶ τοὺς δίδασκε νὰ μὴ ζοῦν ἄτακτα, οὔτε ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ξένα καὶ ψυχοβλαβῆ, ἀλλὰ νὰ περιορίζονται στὰ δικά τους ζητήματα.

Αὐτὰ κι ἄλλα παρόμοια ἔλεγε φωναχτὰ κι ἐπέμεινε μπροστὰ στὸ λαὸ καὶ τοὺς ἔκανε εὐπειθεῖς· ἔτσι μποροῦσε νὰ δῆ κανεὶς στ' ἀλήθεια ποιμένες καὶ ποιμνιο νὰ ποιμαίνονται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἄλλ' οὔτε καὶ τὸ νησὶ τῆς Σικελίας² τὸ στέρησε ἀπὸ τὴ διδασκαλία του. Γιατὶ δὲν ἀμέλησε νὰ πάη πέρ' ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ νὰ περπατήσῃ τὴ βουβὴ γῆ της, ἐξαιτίας τῶν ἀθέων ἐχθρῶν ποὺ ἦταν ἐκεῖ. Αὐτὸ καθόλου δὲν τὸ

ἐποιήσατο -, ἀλλὰ πᾶσαν αὐτὴν διέδραμεν καταγγέλλων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τὸν σωτήριον, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς χειροτονήσας πρεσβυτέρους κατέστησεν.

Οὕτω διατελῶν καὶ τὸν ἴδιον θρόνον καταλαβὼν, ἀπάρας ἐκεῖθεν, ἠβούλετο διαπερᾶσαι καὶ ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν. Φθάσαντος δὲ αὐτοῦ ἄχρι τῆς Τερέντου, οὐκ ἔσχε συννευδοκοῦντα τῷ βουλήματι τὸν τὰ πάντα πρὶν γενέσεως ἐπιστάμενον, ἀλλὰ καὶ ἐπιστραφῆναι ἄκοντα παρεσκεύασεν ἐν τῇ Καλαβρίτιδι γαίᾳ ὅθεν καὶ ὤρητο.

* * *

Περιήρχετο κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν θαυματουργῶν αἰσίᾳ τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι· πλὴν δὲ ἀλλὰ τοιοῦτον μὲν ἔσχεν ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν Λουκᾶς τὸ τῆς ζωῆς τέλος. Ὅπερ οὐκ ἄδηλον ὑμῖν τοῖς βουλομένοις γενήσεται, καὶ τὰ πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ σκάμματα καὶ τερατουργήματα. Καὶ γὰρ τοῦτο τῷ ὄντι καὶ λίαν μέγιστον τῶν ἀρετῶν.

α) Διερχομένου αὐτοῦ καὶ περιόντος τὴν ἠπειρον Καλαβρίας καὶ φθάσαντος ἐν τοῖς μέρεσι τῆς παραλίου Μεδίμου εἶδεν τινὰς ἀλείας ἀποβάντας τῶν πλοίων καὶ πλύνοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, οἵτινες καὶ ὀκταήμερον ἔσχον τῇ θήρᾳ τῆς ἀλείας κοπιῶντες μηδὲν ἀνύοντες. «Χαῖρε» δὲ αὐτοῖς προσειπὼν ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν προσέθηκε λέγων: «ἔστιν ὑμῖν ἢ τοῦ ἰχθυοφόρου φυλακὴ; μὴ ἀποστερήσητε ἡμᾶς, ὧ τέκνα·» οἱ δέ,

λογάριασε καὶ ἔτσι τὴν διέτρεξε ὅλην κηρύσσοντας τὸ σωτήριον λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ χειροτονώντας πρεσβυτέρους στὶς σικελικὲς πόλεις, τοὺς ὁποίους καὶ ἐγκατέστησε.

Ἔτσι προλιτευόταν καὶ ἐπέστρεψε στὸν ἀρχιερατικὸ τοῦ θρόνου. Ἐπειτα ἔφυγε ἀπὸ τῆς Ἄσυλα καὶ ἤθελε νὰ πλεύσῃ στὴ Βασιλεύουσα. Μόλις ὅμως ἔφθασε στὰ μέρη τῆς Τερέντου δὲν βρῆκε σύμφωνο Αὐτὸν ποὺ γινώριζε τὰ πάντα πρὶν γεννηθοῦν καὶ ἔτσι τὸν ἀνάγκασε νὰ γυρίσῃ στὴ γῆ τῆς Καλαβρίας ἀπ' ὅπου καὶ ξεκίνησε.

Διάβαινε λοιπὸν ἀπὸ κάθε πόλη καὶ χώρα θαυματουργῶντας μὲ τὴν σωτήρια χάρι τῆς Χριστοῦ. Ἄξιόθαύμαστο ἦταν καὶ τὸ τέλος τοῦ ὀσίου Λουκᾶ. Αὐτὸ βέβαια θὰ τὸ δῆτε παρακάτω καθὼς καὶ τὰ πρὸ τῆς κοιμήσεως ἀγωνίσματα καὶ θαύματα. Καὶ αὐτὸ βέβαια εἶναι τὸ πιὸ σπουδαῖο.

α) Κάποτε λοιπὸν περιόδευε τὴν ἠπειρωτικὴν γῆ τῆς Καλαβρίας καὶ ἔφθασε στὰ μέρη τῆς παραλιακῆς πόλεως Μεδίμου. Ἐκεῖ εἶδε μερικὸς ψαράδες ποὺ εἶχαν βγῆ ἔξω ἀπὸ τὶς βάρκες τους στὴ στεριά καὶ καθάριζαν τὰ δίκτυα τους. Ἄν καὶ ἐκοπίασαν ἐπὶ ὀχτῶ μέρες δὲν κατάφεραν τίποτε. Ὁ Ἅγιος τοὺς χαιρέτησε καὶ πρόσθεσε: «Εἶστε οἱ ἄνθρωποι τῆς βάρκας; Μὴ μᾶς στερήσετε ἀπὸ ψάρια».

τὴν πρέπουσαν αὐτῷ πρῶτον τιμὴν ἀπονεύσαντες, ἀναγγέλλουσιν αὐθις τὴν ἀνερέργητον τοῦ κόπου αὐτῶν ἐργασίαν, ὡς ἤδη μὴ δύνασθαι αὐτοὺς τὸ παράπαν ἐπιτυχεῖν. Ὁ δὲ ὡς ἀληθῶς μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, οἰκτεῖρων αὐτοὺς μέλλων ἤδη καὶ τῶν φροντίδων ἀπαλλάξαι, τὴν εὐαγγελικὴν φωνὴν τοῦ Σωτῆρος ἀναλαβὼν, εἶπεν· «μηδὲν διακρινόμενοι, ἀλλὰ πᾶσαν κατῆφειαν ἐκ ψυχῆς ἀποθέμενοι, βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον καὶ εὐρήσετε». Οἱ δὲ τῷ λόγῳ αὐτοῦ τὸ δίκτυον διαχαλάσαντες, ἐπέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολὺ ὥστε πᾶσαν τὴν γῆν γειτνιαζούσαν περιχώρον ἀρκεσθῆναι. Θάμβος δὲ «καὶ ἕκστασις ἔλαβε πάντας» τοὺς παρατυγχάνοντας ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τούτῳ θεάματι, καὶ πάντες «ἐδόξασαν τὸν Θεόν» λέγοντες ὅτι «εἶδομεν παράδοξα σημερον».

β) Ἀγρότου δέ τινος δάμαλις ἔτεκεν ἐν ἀμητῷ, καὶ ὡσανεὶ τὴν ἄρουραν διαφθείρασα καὶ λυμηναμένη, ὁ ταύτην γεηπονήσας ὡς εἶδε τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτοῦ διαφθαρέντας ὑπὸ τῆς δαμαλοτόκου, τῷ θυμῷ διαζέσας ἀπέκτεινε τὸν μόσχον. Ὁ δὲ τούτου κύριος ὡς εἶδεν αὐτὸν κτανθέντα, τὸν γεωργὸν ἐναπαίτει τὴν προπέτειαν τῆς πράξεως λέγων· «διὰ τί, ὦ ἄνθρωπε, ἀπέκτεινας τὸν ἐμὸν μόσχον; ἀπόδος μοι τοῦτον, καὶ (τὸ) διαφθαρὲν τῶν σπορίμων ἀνθροποστρέψω σου». ὁ δὲ ἀντιλέγων καὶ δισχυριζόμενος ἔλεγεν· «οὐδὲ οἶδα

Ἄφοῦ ἐκεῖνοι ἀπένειμαν πρῶτα τὴν πρέπουσα τιμὴ σ' αὐτόν, τοῦ γνωστοποίησαν τὸν χαμένο κόπο τῆς ἐργασίας τους καὶ ὅτι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν τίποτε. Ὁ Ὅσιος, ὡς γνήσιος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, τοὺς λυπήθηκε κι ἐπειδὴ ἤθελε νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὶς μέριμνες, τοὺς ἀπηύθυνε τὰ εὐαγγελικὰ λόγια τοῦ Σωτῆρος: «Μὴ σᾶς νοιάζῃ γιὰ ὅ,τι ἐγίνε, ἀλλ' ἀφοῦ ἀποδιώξετε τὴν λύπη ἀπὸ τὴν ψυχὴ σας, νὰ βάλετε τὸ δίκτυ στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ καραβιοῦ, κι ἔτσι θὰ πιάσετε ψάρια». Ἐκεῖνοι τὸν ἄκουσαν κι ἔκαναν ὅπως εἶπε, κι ἔπιασαν πολλὰ ψάρια ποὺ ἦταν ἀρκετὰ γιὰ ὅλα τὰ γειτονικὰ μέρη. Ὅλοι ὅσοι ἦταν ἐκεῖ θαμπώθηκαν καὶ ἐξεπλάγησαν μὲ τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ θέαμα κι ὅλοι δόξασαν τὸ Θεὸ λέγοντας ὅτι εἶδαν αὐτὴ τὴ μέρα παράδοξα.

β) Μιὰ ἀγελάδα κάποιου γεωργοῦ ἔτυχε νὰ γεννήσῃ μέσα σ' ἓνα χωράφι σπαρμένο σιτάρι κι ἐπειδὴ σχεδὸν κατέστρεψε τὴ δουλεμένη γῆ, αὐτὸς ποὺ τὴν εἶχε καλλιεργήσει, ὅταν εἶδε ὅτι πῆγαν οἱ κόποι του χαμένοι ἄναψε ἀπὸ θυμὸ καὶ σκότωσε τὸ μοσχάρι. Ὁ κάτοχός του, μόλις τὸ εἶδε σκοτωμένο, ἄρχισε νὰ μαλώνει τὸ γεωργὸ γιὰ τὴ βιαστικὴ του ἐκδίκηση λέγοντας: «Γιατὶ ἄνθρωπέ μου σκότωσες τὸ μοσχάρι μου; Δός το μου καὶ γὼ σοῦ ἐπιστρέψω τὸ σπέρμα ποὺ χάθηκε». Ὁ ἄλλος ὁμως

τί λέγεις, οὐδ' ἐπίσταμαι»· εἰδὼς δὲ ὁ ἀγρότης τὴν διασκώπτουσαν χλευήν αὐτοῦ, ἄπεισι πρὸς τὸν ἅγιον ἀποδουρόμενος καὶ ἀναγγέλλων τὴν ἀθρόως ἐπενεχθεῖσαν αὐτῷ τοῦ μόσχου συμφοράν. Ὁ δὲ ὡς τῶν ἀγαθῶν συνήγορος, ἀμφοτέρων κηδόμενος, τὸν ταῦτα δράσαντα ἐγγύς που αὐτὸν στήσας ἰλαρῷ τῷ προσώπῳ ἔφη πρὸς αὐτόν· «εἰ μὲν ἄκοντός σου ἢ βουλομένου ἔδρασας τοῦτο ἀνάγγελόν μοι, κἀγὼ ἀπολογήσομαι ὑπὲρ σοῦ, καὶ τὸ ἱκανὸν ἀμφοτέροις ποιήσομαι». ὁ δὲ, εἰ καὶ τὴν εἶδησιν ἔσχεν κατηγοροῦσαν αὐτῷ, αὐτὸς ἠρνήσατο νομίζων λανθάνειν τὸν Θεόν, τὸν ἐπιστάμενον τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν· εἶτα πάλιν κατ' ἰδίαν αὐτὸν παραλαβὼν, νουθετῶν ἔλεγεν· «εἰ μὲν ἐποίησας τοῦτο ἀνάγγελόν μοι καὶ συγγνώμη ἔστω σου». Ὁ δὲ καὶ αὐθις τοῖς πρότερον ἐπιμένων «οὐκ οἶδα, ἔλεγεν, οὐδ' ἐπίσταμαι· μή με βιάζου, πάτερ». ὁ δὲ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν πρὸς αὐτὸν ἀπεφθέγγατο οὕτως· «ἔδει σε ἀναγγεῖλαι τὸ ἀληθὲς καὶ συγγνώμης ἐπιτεύξασθαι· ἐπειδὴ οὐ καταγινώσκεις σεαυτὸν πρὸς διόρθωσιν τῆς τε τόλμης καὶ τῶν παρὰ σοῦ πραχθέντων δεινῶν, ἀλλ' οὕτως ἀναισχύντως διάκεισαι εἰς ἡμᾶς, ὡς σὺ ἔφης, ἢ χεῖρ ἢ τοῦτο ποιήσασα ξηρανθήτω». Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ ἐξηράνθη ἡ χεῖρ αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἦν ξηρόχειρος καὶ ἀτάγγελος τῆς ἰδίας ἀπανθρωπήσεως καὶ ἐξαρνήσεως.

ἀντέλεγε κι ἄλλα ἰσχυριζόταν: «Οὔτε ξέρω τὶ λές, οὔτε καταλαβαίνω καλά». Ὅταν ὁ ἀγρότης εἶδε τὸν εἰρωνικὸ χλευασμὸ του, πῆγε κλαίοντας στὸν Ἅγιο καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἀνέλπιστη συμφορὰ πού τὸν βρῆκε. Ὁ Ἅγιος ὡς συνήγορος τῶν ἀγαθῶν καὶ φροντίζοντας καὶ γιὰ τοὺς δυό, πῆρε κοντά του τὸν δράστη καὶ τοῦ εἶπε μὲ ἰλαρὸ πρόσωπο: «Ἄν τὸ ἔκανες παρὰ τὴ θέλησή σου κι ὄχι ἐπειδὴ τὸ ἠθελες, νὰ μοῦ τὸ πῆς κι ἐγὼ θ' ἀπολογοῦθῶ γιὰ σένα καὶ θὰ ἱκανοποιήσω καὶ τοὺς δυό». Ἐκεῖνος ὅμως ἀρνήθηκε, ἂν καὶ τὸν ἠλεγχε ἡ συνείδησή του, ἐπειδὴ νόμιζε ὅτι μπορούσε νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸ Θεό, αὐτὸν πού γνωρίζει καλά τὰ πάντα πρὶν γίνουν. Ἐπειτα τὸν πῆρε ξεχωριστὰ καὶ τὸν συμβούλευε: «Ἄν τὸ ἔκανες αὐτὸ νὰ μοῦ τὸ πῆς καὶ θὰ συγχωρεθῆς». Αὐτὸς ὅμως καὶ πάλι ἐπέμεινε στὰ προηγούμενα λέγοντας: «Δὲν ξέρω, οὔτε καταλαβαίνω καὶ μὴ μὲ βιάζης, πάτερ». Τότε ὁ ὅσιος Πατὴρ ἡμῶν ἀπευθύνθηκε μὲ τοῦτα σ' αὐτόν: «Ἐπρεπε νὰ πῆς τὴν ἀλήθεια γιὰ νὰ λάβης συγχώρεση· ἐπειδὴ ὅμως δὲν καταδικάζης τὸν ἑαυτό σου, γιὰ νὰ διορθώσης καὶ τὸ θράσος σου καὶ τὸ κακὸ πού ἔκανες, καὶ συμπεριφέρεσαι μὲ τόση ἀναίδεια, ὅπως εἶπες, τὸ χέρι πού διέπραξε αὐτὴ τὴν κακὴ πράξη, νὰ ξεραθῆ». Κι ἀμέσως μὲ τὸ λόγο τοῦ Ἁγίου τὸ χέρι του ξεράθηκε. Ἀπὸ τότε ἦταν ξεροχέρης καὶ μάρτυρας

ὁ ἴδιος τῆς ἀπανθρωπιᾶς καὶ τῆς ἀρνήσεώς του.

γ) Κάποιος ἄνδρας ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴ πόλη τοῦ Βουβαλίνου, βασανίζοταν κάμποσα χρόνια ἀπὸ δυσουρία κι ἔτσι δὲν μποροῦσε νὰ οὐρήση καθόλου, ἀλλὰ κι ἂν οὐροῦσε λίγο, πονοῦσε πολύ. Ἄν καὶ ξόδεψε πολλὰ χρήματα, δὲν κατάφερε νὰ γιαιτρευθῆ. Ἔγινε λοιπὸν κάποτε νὰ φθάσῃ ὡς περαστικὸς στὴν πόλη τοῦ Ὁσίου, κι ὅλοι οἱ κάτοικοι ἔτρεχαν κοντὰ του γιὰ νὰ ὠφεληθοῦν. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ ἄνδρας ποὺ προαναφέραμε, ποὺ πέφτοντας στὰ πόδια του, τὸν παρακαλοῦσε μὲ δάκρυα νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴ φοβερὴ καὶ ἀπαρακλήτη ἀρρώστειά του. Ὁ Ἅγιος λύγισε ἀπὸ τὰ δάκρυά του, κι ἀφοῦ σήκωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ ἄρχισε νὰ λέγῃ: «Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ ποὺ δημιούργησες τὸν ἄνθρωπο κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσίν σου, καὶ τοῦ ἔδωσες ἐξουσία πάνω σ' ὅλα τὰ ζῶα, κι ἔπειτα ἀφοῦ αὐτὸς ξέπεσε μὲ τὴν ἁμαρτία, δὲν τὸν ἐγκατέλειπες, ἀλλὰ φρόντισες νὰ τὸν σώσῃς μὲ τὴν ἐνανθρώπιση τοῦ Χριστοῦ. Ἐσὺ ποὺ ξέρεις καλά τὴν ἀδυναμία τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς μας, ρίξε τὸ βλέμμα σου σὲ τοῦτον τὸ δοῦλο σου, καὶ λύτρωσέ τον ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια ποὺ τὸν βασανίζει, ὅτι εὐλογημένος εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἄμην». Ἐπειτα διέταξε τὸν ἄρρωστο νὰ σηκωθῆ λέγοντάς του: «Ἄς

γ) Ἄνῆρ δέ τις ὀρμώμενος (ἐκ τῆς) καλουμένης Βουβαλίνου, ὅστις καὶ δεινῶς ἦν πιεζόμενος περιόδου ἐτῶν τῷ πάθει τῆς δυσουρίας, καὶ ἦν μὴ δυνάμενος τὸ παράπαν οὐρῆσαι, ἀλλὰ καὶ ὁ εὐρύει ἦν μετὰ σφοδροῦ καὶ βιαίου τοῦ πόνου. Πολλὰ δὲ εἰς ἰατροὺς ἑαυτοῦ δαπανήσαντος, οὐκ ἠδυνήθη σωτηρίας ἐπιτυχεῖν. Ἐγένετο δέ, διερχομένου τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ, καταντήσαι εἰς τὴν αὐτοῦ πόλιν, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιρρέοντος ὠφελίας χάριν, εἷς ἦν καὶ οὗτος ὁ προλεχθεὶς ἀνῆρ τῶν ἐπιδραμηκότων, καί, τοῖς ποσὶ τοῦ ἁγίου ἐπιρρίψας ἑαυτὸν, ἐδέετο μετὰ δακρύων ἀπαλλαγῆναι τῆς δεινοτάτου καὶ ἀπαρακλήτου αὐτοῦ ἀσθενείας. Ἐπικαμφθεὶς δὲ ὁ ἅγιος τοῖς αὐτοῦ δάκρυσιν, καὶ τὸ ὄμμα εἰς οὐρανὸν ἀνατείνας, ἤρξατο οὕτως λέγων· «Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ δούς αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης πνοῆς, εἶτα ἐκπεσόντα διὰ τῆς ἁμαρτίας μὴ παριδῶν, ἀλλ' οἰκονομήσας αὐτῷ τὴν σωτηρίαν διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ σου· ὁ ἐπιστάμενος τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως ἡμῶν, ἔπιδε ἐπὶ τὸν δοῦλον σου τοῦτον καὶ λύτρωσαι αὐτὸν ἐκ τῆς περιεχούσης αὐτὸν σωματικῆς ἀσθενείας, ὅτι εὐλογημένος εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν»· καὶ ἀναστῆναι αὐτὸν αἰθίς διακελεύεται λέγων· «ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σου». Καὶ παραχρῆμα

ἐλύθη τὸ πάθος καὶ ἀπῆλθε χαίρων
καὶ αἰῶν τὸν Θεόν. Ἀμήν.

δ) Πνεῦμα δὲ ἀκάθαρτον ὑπῆλθε
ἐν οἴκῳ ἀνθρώπου τινὸς ἐν τῇ προ-
λεχθείσῃ πόλει, καὶ ἦν ἀπορρίπτων
πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ ἔξω, ὡς ἐνιαυτὸν
ἕνα. Ἦν δὲ ὁ τοιοῦτος ἀνθρώπος ἐν
ἀπορία πολλῇ μηδὲν ἐπιστάμενος
τὸ τί διαπράξασθαι. Τρέχει οὖν καὶ
ἔρχεται πρὸς τὸν ὄσιον πατέρα ἡμῶν
ἀναγγέλλων ὅσα ὁ δαίμων εἰργάζετο
ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἀναθαρρεῖν
αὐτὸν διακελεύεται λέγων· «πίστευε
εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν
καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου». Καὶ
λαβὼν χάρτην καὶ εἰς τύπον τοῦ τιμί-
ου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ διαχαράξας,
εἶτα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν τεσσάρων
Εὐαγγελιστῶν διαγράψας ἐν αὐτῷ τῷ
χάρτῃ, δέδωκε τῷ ἀνθρώπῳ εἰρηκῶς
ἐπιθεῖναι τὸν χάρτην διὰ μέσου τῆς
οἰκίας. Τούτου δὲ γεναμένου, οὐκ
ἔτι ἐνφωλεῦσαι ἐδυνήθη τὸ πονηρὸν
δαιμόνιον ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνθρώπου.

ε) Λύκος δὲ ἦσθιε τοὺς ἀνθρώπους
ἐν τινι πόλει καλουμένῃ Σκύλλακος,
ὡς ἐνιαυτοὺς δύο· καὶ ἦν ἅπασα
ἡ ταύτης περίχωρος ἐν φόβῳ καὶ
στενότητι διὰ τὴν τοῦ θηρὸς ὠμό-
τητα. Τοῦτο δ' ἄρα ἐκ θείας παρα-
χωρήσεως ἦν, ἵνα μετανοήσαντες
σωθῶσιν· «πολλάι, γάρ φησιν ὁ θεῖος
Δαυίδ, αἱ μάλιστα τοῦ ἀμαρτωλοῦ,
τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ Κύριον ἔλεος
κυκλώσει», καὶ αὐθις «ἐν κημῶ καὶ

γίνῃ ὅπως πίστευες». Κι ἀμέσως
ἔγινε καλὰ κι ἔφυγε χαρούμενος
καὶ δοξάζοντας τὸ Θεό. Ἀμήν.

δ) Μία φορὰ ἕνα ἀκάθαρτο
πνεῦμα εἰσῆλθε στὸ σπίτι κάποιου
στὴν ἴδια πόλη, καὶ γιὰ ἕνα χρόνο
πετοῦσε ἔξω τὰ πράγματα τοῦ σπι-
τιοῦ. Ὁ νοικοκύρης βρισκόταν σὲ
μεγάλῃ ἀμηχανία καὶ δὲν ἤξερε τι
νὰ κάνῃ. Τρέχει λοιπὸν κι ἔρχεται
στὸν Ὅσιο ἀναγγέλλοντάς του
ὅσα ἔκανε ὁ δαίμονας. Ἐκεῖνος
τότε τὸν παρακίνησε νὰ ἀναθα-
ρήσῃ· «Πίστευε στὸν Κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ θὰ σωθῆς μαζί
μὲ τὸ σπίτι σου». Ἔπειτα πῆρε
ἕνα μεγάλο χαρτί κι ἐσχεδίασε τὸ
σημεῖο τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ
Σταυροῦ κι ἀφοῦ ἔγραψε πάνω τὰ
ὀνόματα τῶν τεσσάρων Εὐαγγε-
λιστῶν, τὸν ἔδωσε στὸν ἰδιοκτήτη
λέγοντάς του νὰ τὸν τοποθετήσῃ
στὸ κέντρο τοῦ σπιτιοῦ του. Μόλις
τὸ ἔκανε δὲν μπόρεσε πιά τὸ πο-
νηρὸ δαιμόνιο ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη
νὰ κατοικήσῃ στὸ σπίτι.

**ε) Ἐνας λύκος στὴν πόλη Σκύλ-
λακος ἔτρωγε γιὰ δυὸ χρόνια τοὺς
κατοίκους κι ὅλα τὰ περίχωρα
εἶχαν φόβο καὶ ἀγωνία ἀπὸ τὴν
ὠμότητα τοῦ θηρίου. Αὐτὸ ὅμως
γινόταν μὲ τὴν παραχώρησιν τοῦ
Θεοῦ γιὰ νὰ σωθοῦν οἱ ἀνθρωποὶ
ἀφοῦ πρῶτα μετανοήσουν, ὅπως
λέγει ὁ θεῖος Δαυίδ· «Πολλάι αἱ
μάλιστα τῶν ἀμαρτωλῶν, τὸν
δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ Κύριον ἔλεος**

χαλινῶ τὰς σιαγόνας ἄγξεις τῶν μὴ ἐλπίζόντων πρὸς σέ». Ἐνθεν τοίνυν καὶ (πρὸς) τὸν κοινὸν ἡμῶν πατέρα καταφεύγουσιν, ἐκλιπαροῦντες αὐτὸν καὶ δεόμενοι λυτρωθῆναι τῆς τοιαύτης λυμοφθόρου σηπεδόνας. Ὁ δὲ ὡσπερ ποιμὴν ἀληθῶς καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ποιμνὴν διατηρῶν, οὐ μόνον ἐκ τοῦ δεινοῦ θηρὸς ἐλυτρώσατο, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ φάρυγγος τοῦ νοητοῦ λέοντος ἠλευθέρωσεν. Νηστείαν γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξομολόγησιν ὡς ἰατρεῖον δεδωκὼς καὶ τρεῖς ἡμέρας αὐτοὺς προτρεψάμενος, τῇ ἐπιούσῃ ἐωθινή συνθηροίσας αὐτοὺς πάντας, ἀνέρχεται ἐν μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. Τοῦ λαοῦ παντὸς κράζοντος τὸ «Κύριε ἐλέησον», «ὦ τῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα Χριστέ», καὶ ταύτην δὲ τὴν ὥραν, ἰδοὺ ὁ θῆρ ἐλαυνόμενος ἠκολούθει παῖδα κεράμιον ὕδατος βαστάζουσιν. Εἰσερχομένης δὲ τῆς παιδὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ, εἰσῆλθε κατόπιν αὐτῆς τῆς παιδὸς μὴ εἰδυίας· καὶ παραχρῆμα ἐκλείσθησαν αἱ θύραι τῷ οἴκῳ αὐτομάτως, τῆς παιδὸς εἰς τὸ ἐνδότερον ταμεῖον διαθεοῦσης, ὑπὸ τῆς θείας χάριτος φυλαττομένης. οἱ ταῦτα δὲ βλέποντες παρήκαν τῇ θύρᾳ τῆς παιδὸς καὶ ἀπέκτειναν τὸν θῆρα. Μηνύουσι δὲ τοῦτο τῷ ἀγίῳ, ὅπου ἦν ἅμα τῷ λαῷ εὐχόμενος, ὅτι «ἰδοὺ διὰ τῶν ἀγίων εὐχῶν σου καὶ ὁ θῆρ ἀπεκτάνθη». Ἐδόξασαν οὖν τὸν Θεὸν ἅπαντες, «τὸν ποιοῦντα τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν».

κυκλώσει» καὶ τὸ ἄλλο «ἐν κημῶ καὶ χαλινῶ τὰς σιαγόνας ἄγξεις τῶν μὴ ἐλπίζόντων πρὸς σέ». Γι' αὐτὸ λοιπὸν κι ἐκεῖνοι κατέφυγαν στὸν κοινὸ μας Πατέρα ἰκετεύοντας καὶ παρακαλώντας νὰ σωθοῦν ἀπ' αὐτὸ τὸ καταστρεπτικὸ κακό. Ἐκεῖνος πάλι ὡς πραγματικὸς ποιμὴν καὶ θέλοντας νὰ προφυλάξῃ τὴν ποιμνὴν τοῦ Κυρίου, δὲν τοὺς ἔσωσε μόνο ἀπὸ τὸ φοβερὸ θηρίον ἀλλὰ κι ἀπὸ τὸν φάρυγγα τοῦ νοητοῦ. Γιατὶ ἀφοῦ τοὺς ἔδωσε ὡς φάρμακο τὴ νηστεία καὶ τὴν ἐξομολόγησι γιὰ τρεῖς μέρες, τὸ ἄλλο πρωινὸ τοὺς συγκέντρωσε ὄλους καὶ ξεκίνησε μὲ μεγάλη συνοδεία γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Ἐνῶ ὁ λαὸς ἔλεγε τὸ «Κύριε ἐλέησον» - ὦ τῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας τῆς πρὸς τὸν ἅγιο ἄνθρωπο Χριστέ! - τὴν ἴδια ὥρα φάνηκε τὸ θηρίο, τὸ ὁποῖο διωγμένο ποὺ ἀκολουθοῦσε ἓνα κορίτσι κι αὐτὸ κρατοῦσε στὰ χέρια του ἓνα πῆλινο δοχεῖο μὲ νερό. Ὅταν μπῆκε τὸ κορίτσι μέσα στὸ σπίτι, ἀκολούθησε κι ὁ λύκος, χωρὶς ἐκεῖνο νὰ γνωρίζῃ τίποτε. Ἀμέσως τότε ἐκλείσαν μόνες τους οἱ πόρτες τοῦ σπιτιοῦ, ἐνῶ τὸ κορίτσι ἔτρεχε στὰ ἐνδότερα μέρη φυλαγμένο ἀπὸ τὴ θεία Χάρη. Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ τὰ ἔβλεπαν αὐτὰ ἐφθασαν στὴν πόρτα τοῦ κοριτσιοῦ καὶ σκότωσαν τὸ θηρίο. Ἐπειτα τὸ εἶπαν στὸν Ἅγιο ποὺ προσευχόταν μὲ τὸ λαό, ὅτι «νά, μὲ τίς ἅγιες εὐχές σου σκοτώσαμε τὸ θηρίο». Ὅλοι τότε δόξασαν τὸ

Θεὸ «τὸν ποιοῦντα τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν».

ς) Ἀνομβρίας ποτὲ κρατούσης τὴν τῶν Μεσῶν χώραν, αὐτὸς κατὰ τὸ εἰωθὸς παρεγένετο. Οἱ δὲ τῆς χώρας ἀνθρωποὶ πανπληθεῖ συνέτρεχον αὐτὸν προσκυνήσοντες ἀνήγγειλόν τε καὶ τὸ συνέχον κακόν. Ὁ δὲ τῷ θεωρητικῷ ὄμματι τῆς ψυχῆς, συνυπομειδιῶν τῷ προσώπῳ, ἀντέφησεν: «αὐριον ἔσσεσθε ἔτοιμοι, κλῆρος ἅπας καὶ λαός, καὶ ἀπελευσόμεθα λιτανεύοντες Κυρίῳ τῷ Θεῷ μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς ἀχράντου Θεοτόκου τῆς εἰς τὸν Φάρον, καὶ δυνατὸς ἐστὶ Κύριος ὑετὸν παρασχεῖν ἡμῖν καὶ τὸ δεινὸν διαλυῖσαι». Οἱ δὲ μηδὲν ὄλως διστάσαντες λογισμῶ, ἀλλὰ προθύμως ὑπέσχοντο κατὰ τὴν κέλευσιν αὐτοῦ ἐν σπουδῇ ἀπελθεῖν. Ὁ δὲ ἅγιος πλείῳ πιστῶς καὶ παραψυχὴν αὐτοῖς ἐπιφέρων ἔλεγεν: «οὐ βλέπετε τὸν ὑετὸν πόσος ἐστίν;» καὶ τῇ χειρὶ σχηματίζων, σὺν ὄμμασι τὸν οὐρανὸν ὑπεδείκνυεν. Αὐτοὶ δὲ στυλβότητι τοῦ ἀέρος πιστούμενοι πρὸς τὸν ἅγιον ἔλεγον: «δέσποτα, ποῦ βλέπεις τὸν ὑετόν;» νομίζοντες αἰσθητοῖς ὄμμασι καὶ (οὐ) νοεροῖς δεικνύειν ταῦτα αὐτοῖς, ἀλλ' οὐδεὶς ἦν αὐτῶν ὁ οὕτω κεκαθαρμένον ἔχων τὸ τῆς ψυχῆς νοερὸν ὄμμα. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξῆλθεν ἅμα παντὶ τῷ λαῷ λιτανεύοντες εἰς τὸν ῥηθέντα ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς εἰς τὸν Φάρον.

Τὸν τόπον δὲ πεφθακῶς, τὴν θείαν καὶ ἀναίμακτον ἐπέτελεσε θυσίαν,

ς) Ὄταν κάποτε εἶχε ξηρασία στὴ χώρα τῶν Μεσῶν, ὁ Ἅγιος, ὅπως συνήθιζε, πῆγε κι ἐκεῖ. Ὅλοι τότε οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἔτρεχαν γιὰ νὰ πάρουν τὴν εὐλογία τοῦ καὶ τοῦ ἀνέφεραν τὴ συμφορὰ πὸ τοὺς βρῆκε. Τότε αὐτὸς μὲ τὸ θεωρητικὸ μάτι τῆς ψυχῆς καὶ χαμογελώντας ἀπάντησε: «Αὐριο νὰ εἶστε κλῆρος καὶ λαὸς ὅλοι ἔτοιμοι γιὰ νὰ πᾶμε μὲ λιτανεῖα στὸν Κύριο καὶ Θεὸ μας μέχρι τὸ ναὸ τῆς ἀχράντου Θεοτόκου πὸ βρῖσκεται στὸ Φάρο, κι ὁ Κύριος μπορεῖ νὰ μᾶς χαρίσῃ βροχὴ καὶ νὰ σταματήσῃ τὸ κακό». Ἐκεῖνοι πάλι χωρὶς δισταγμῶ ὑποσχέθηκαν πρόθυμα νὰ προχωρήσουν σύμφωνα μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ. Ὁ Ἅγιος μὲ περισσότερη πίστη καὶ δίνοντας θάρρος ἔλεγε: «Δὲν βλέπετε πόση εἶναι ἡ βροχὴ;» Καὶ κάνοντας σχήματα μὲ τὸ χεῖρ τοῦ ἔδειχνε μὲ τὰ βλέμματα τὸν οὐρανὸ. Ἐκεῖνοι ὁμως ἐπειδὴ ἦταν βέβαιοι γιὰ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἀέρα ἀπαντοῦσαν: «Ποῦ βλέπεις Δέσποτα τὴ βροχὴ;» Γιατὶ νόμιζαν ὅτι τοὺς τὰ ἔδειχνε μὲ τὰ αἰσθητὰ καὶ ὄχι μὲ τὰ νοερά. Κανένας τοὺς ὁμως δὲν εἶχε τόσο καθαρὸ τὸ νοερὸ μάτι τῆς ψυχῆς. Τὴν ἄλλη μέρα βγῆκε ὁ ἅγιος ἔχοντας τὸ λαὸ μαζί του μὲ λιτανεῖα στὸ ναὸ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου στὸ Φάρο.

Ὄταν ἔφθασε ἐκεῖ, ἐτέλεσε τὴ θεία καὶ ἀναίμακτη Θυσία,

καὶ δοὺς τῆς εὐχῆς τέλος φησίν: «μικροῦ ἄρτου σπουδαίως μεταλαβόντες, σπεύσατε τοὺς οἴκους καὶ τὴν πόλιν μεταλαβεῖν, «φωνὴ γὰρ ὑδάτων πολλῶν» τοῖς ὡσί μου περιηγεῖ».

Πολλαχοῦ ἀνευρίσκεται τὸ «τῆς φωνῆς» ὄνομα σημαινόμενον· ὡς ἐπὶ Ἀχαάβ ὁπότε ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν Ἡλιοῦ τοῦ Θεοσβίτου ἰκετεύσων διὰ τὸν ὑετόν· καὶ ἐν τῷ περὶ Ἀβραάμ χρηματισμῷ, «καὶ εὐθέως γέγονε φωνὴ πρὸς αὐτόν» τὸ «οὐ κληρονομήσει σε οὗτος»· καὶ ἐπὶ Μωϋσέως «πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν καὶ τὰς λαμπάδας»· ἡ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν «φωνή» ἀήρ ἐστὶ πεπληγμένος ἢ τὸ γινόμενον εἶδος περὶ τὸν ἀέρα· ἡ δὲ ἄνωθεν ἐκτυπωμένη φωνὴ τοῖς δικαίοις οὐχ οὕτως ἀλλ' ὥσπερ οὐ πληττομένου τοῦ ἀέρος ἐν ταῖς καθ' ὕπνον φαντασίαις ἤχόν τινα καὶ ῥημάτων τινὰ φθόγγον καὶ μνήμην λαμβάνομεν οὐ διὰ τῆς ἀκοῆς εἰσδεξάμενοι -, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἀναζωγραφεῖσα. Καὶ γὰρ «φῶς νοῦ ἐτυμολογεῖται φωνή». Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως ἐν ἡμῖν «ἡ τῶν ὑδάτων φωνή», καθ' ἃ φησιν ὁ πολὺς τὰ θεῖα καὶ οὐρανοφάντων Βασίλειος. Ἦνίκα γὰρ πνεῦμα βίαιον καὶ ξηρὸν εἰληθῆ ταῖς κυκλώσεσι τῶν νεφῶν, καὶ ζητοῦν ἔξοδον πρὸς τὰ ἔξω καὶ οὐχ εὐρίσκον διὰ τὸν ἀντέχειν αὐτῷ αἰ νεφέλαι - (αἰ) δίκην πομφολύγων ὀγκοῦνται καὶ διαρρήγνυνται καὶ τὸν πάταγον καὶ ψόφον τῆς βροντῆς ἀπεργάζονται -, τὸ δὲ πνεῦμα ἐκπυρωθὲν ἐκ τῶν ἀνομβριῶν πυρεκβόλων ἀστραπὴ γίνεται, κατὰ τὸν ῥεφερενδάριον Γεώργιον.

κι ἀφοῦ τέλειωσε τὴν προσευχὴ εἶπε: «Πάρτε γρήγορα λίγο ἄρτο καὶ τρέξτε νὰ πᾶτε στὰ σπίτια καὶ στὴν πόλη, γιατί στ' αὐτιά μου ἤχει «φωνὴ ὑδάτων πολλῶν»».

Τὸ ὄνομα τῆς «φωνῆς», ἀνευρίσκεται σὲ πολλὰ κείμενα μὲ διάφορες σημασίες, ὅπως π.χ. στὴν περίπτωση τοῦ Ἀχαάβ ποὺ βγήκε νὰ συναντήσῃ τὸν Ἡλία Θεοσίτη γιὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ βρέξῃ καὶ στὴν ἐμφάνισή τοῦ Θεοῦ στὸν Ἀβραάμ «καὶ εὐθέως γέγονε φωνὴ πρὸς αὐτόν» τὸ «οὐ κληρονομήσει σε οὗτος» καὶ στὸ Μωϋσῆ «πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν καὶ τὰς λαμπάδας». Ἡ φωνὴ λοιπὸν γιὰ μᾶς εἶναι ἀέρας ποὺ πάλλεται ἢ ἡ μορφὴ τοῦ ποὺ διαμορφώνεται στὸν ἀέρα. Ἡ φωνὴ ὁμως ποὺ ἐκτυπώνεται ἄνωθεν γιὰ τοὺς δικαίους δὲν σχηματίζεται ἔτσι, ἀλλὰ (σχηματίζεται) ὅπως συλλαμβάνουμε κάποιο ἤχο στὰ ὄνειρα καὶ φθόγγο λόγων ποὺ τὰ θυμόμαστε χωρὶς νὰ πάλλεται ὁ ἀέρας. Αὐτὴ βέβαια δὲν τὴν ἀκοῦμε, ἀλλ' ἀνασχηματίζεται μέσα στὴν καρδιά. Καὶ πράγματι «ἡ φωνὴ ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τίς λέξεις φῶς νοῦ». Ὅπως λέγει ὁ πολὺς στὰ θεῖα καὶ οὐρανοφάντων Βασίλειος, ἔχει κι ἄλλη σημασία γιὰ μᾶς «ἡ τῶν ὑδάτων φωνή». Ὅταν δηλαδὴ ἀέρας ὀρμητικὸς καὶ ξηρὸς ἀποκλεισθῆ μέσα στοὺς κυκλικοὺς σχηματισμοὺς τῶν νεφῶν, κι ἐπιδιώκει νὰ διαφύγῃ πρὸς τὰ ἔξω καὶ δὲν μπορεῖ, γιατί τὸν κρατοῦν τὰ σύννεφα ποὺ ἐξογ-

Ἔστι δὲ τὰ δῆλα οὐ τοῖς ὑγιαίνουσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς τὰς αἰσθήσεις ἔχουσι βεβιασμένας. Ἡμεῖς δὲ τῷ προκειμένῳ ἐφαψόμεθα λόγῳ.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀγίου, οἱ τὸν λόγον πίστει δεξάμενοι ἐκφυγεῖν (ἐδυνήθησαν) τὸν τοῦ ἕτεροῦ κίνδυνον, οἱ δὲ, χυδαιότητι (καὶ) λογισμῶ, τῇ στυλβότητι τοῦ ἀέρος πιστεύσαντες (μᾶλλον ἢ) τοῖς ἐκείνου ῥήμασιν, οὐ μικρὸν τὸν κίνδυνον ἔφερον (ἐν) τῇ ὁδῷ ταῖς τῶν ὑδάτων συγχύσει καὶ ταῖς συρρέουσι τῶν ποταμηδὸν χειμάρρων.

Ἀλλὰ τίς ἰσχύσει κατ' ἀξίαν αἰνέσαι τὴν πλήμυρα(ν) τῶν παρὰ Θεοῦ αὐτῷ θαυμασίων; οὐ γὰρ ὥφθη δεῦτερος τῆς χάριτος Ἐλισσαιέ, ἀλλ' ὥσπερ ἐκεῖνος διὰ προσευχῆς ἤνοιξε μήτραν τῆς Σωμανίτιδος ἕνα παῖδα παρασχών, οὕτω καὶ οὗτος διὰ προσευχῆς δύο παῖδας στειρευούση νηδύϊ ἐδωρήσατο.

ζ) Ἦν τις ἄνθρωπος οἰκῶν ἐν τοῖς Καλαβρίας μέρεσιν, μουσικὸς τὴν ἐπιστήμην, ἔχων υἱὸν καὶ θυγατέρα ἣν καὶ ἀνδρὶ συνηρμόσατο. ἀπάρας δὲ τῆς ἐκεῖθεν μετώκησεν εἰς τὸ ἄστυ Μεσῶν. Χρόνων δὲ οὐκ

κῶνονται σὰν σαπουνόφουσκες καὶ σπάζουν κι ἔτσι προκαλοῦν τὸν πάταγο καὶ τὸν κρότο τῆς βροντῆς, ὁ δὲ ἀέρας ἐπειδὴ θερμάνθηκε πολὺ ἀπὸ τὶς καυτερὲς ἀναβροχιᾶς γίνεται ἀστραπὴ κατὰ τὸν ρεφερενδάριο Γεώργιο Πισίδη. Αὐτὰ εἶναι εὐνόητα ὄχι μόνο γιὰ τοὺς ὑγιεῖς, ἀλλὰ καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ δὲν ἔχουν σωστὲς τὶς αἰσθήσεις. Ἐμεῖς ὅμως τώρα ἄς συνεχίσουμε τὴ διήγησή μας.

Ὅταν εἶπε αὐτὰ ὁ Ἅγιος, ἐκεῖνοι ποὺ τὸν πίστεψαν κατάφεραν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸν κίνδυνο τῆς βροχῆς. Οἱ ἄλλοι ὅμως ἐπειδὴ δὲν εἶχαν καλὸ λογισμὸ καὶ πίστεψαν περισσότερο στὴ λαμπρότητα τοῦ ἀέρα παρὰ στὰ λόγια του, διέτρεξαν μεγάλο κίνδυνο στὸ δρόμο ἀπὸ ρεῦματα ποὺ ἔτρεχαν καὶ τὶς συρροὲς τῶν ὀρητικῶν χειμάρρων.

Ἀλλὰ ποιὸς θὰ μπορέσει νὰ ἐξυμνήσει ἐπάξια τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων ποὺ ἐπετέλεσε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ; Γιατὶ ἀλήθεια δὲν εἶχε λιγώτερη χάρις ἀπὸ τὸν Ἐλισσαιό, ἀλλὰ ὅπως ἐκεῖνος μὲ τὴν προσευχὴ του ἄνοιξε τὴ μήτρα τῆς Σωμανίτιδος χαρίζοντάς της ἕνα παιδί, ἔτσι κι αὐτὸς μὲ τὴν προσευχὴ δώρησε δύο παιδιὰ σὲ στεῖρα κοιλιὰ.

ζ) Ἦταν κάποιος ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Καλαβρίας μουσικὸς τὸ ἐπάγγελμα, ποὺ εἶχε ἕνα γυιὸ καὶ μιὰ θυγατέρα, τὴν ὁποία πάντρεψε. Ἐπειτα ἔφυγε ἀπ' ἐκεῖ καὶ πῆγε στὴ χώρα τῶν Μεσῶν.

ὀλίγων παρελθόντων, κατῆλθεν ὁ γαμβρὸς ἐπισκέψασθαι τοὺς ἑαυτοῦ πενθερούς, καὶ δὴ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ γέρον λέγει: «τέκνον, ἀπέλθωμεν προσκυνῆσαι τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον ὅτι πάρεστι». Καὶ ἀπελθόντες ἀσμένως αὐτῷ προσεκύνησαν. Ὁ δὲ περιχαρῶς αὐτοὺς ὑποδεξάμενος ἠλόγησεν. «Καὶ πόθεν, κύρι Στέφανε, οὗτος ὁ νεανίας;» ἐφθέγγατο - οὕτω γὰρ ἦν τῷ γέροντι ὄνομα -. Καὶ ὁ προορατικῶ χάρισματι ἤξιωμένος ὡς ἀγνοῶν ἠρώτα· προειδῶς γὰρ ὅτι τὸ τῆς ἀτεκνίας ἐκέκλητο κέντρον, πρὸς μνήμην ἄγει αὐτόν. Ὁ δὲ γέρον ἀντέφησεν· «οὗτός ἐστιν, ὃν (εἶ) πόν σοι πολλάκις σύνευνον ἔχειν ἐμῆ θυγάτηρ, καὶ ἀγαθός ἐστιν, ἀλλ' ἀτεκνίαν νοσεῖ ἐν τῷ τῆν αὐτοῦ γυναῖκα στεριεύειν· ἑβδομον γὰρ ἔτος παρήλθεν ἐξ οὗ συνεζεύχθη. Καὶ ὑπερβᾶσαν αὐτὴν νομίμῳ χρόνῳ συνήρμωσα κατὰ τὸν τρόπον ἅγιον· εἰ δὲ τὸ δοκοῦν μοι ἐξ αὐτῆς σχεῖν κληρονόμον, ἅπασάν μου οὐσίαν αὐτῇ δούς, ἡρετισάμην σὺν υἱοῖς παρ(οι) κείν». ὁ δὲ ἅγιος πατήρ φησι πρὸς τὸν (νε)ανίσκον· «μὴ λυποῦ, τέκνον, ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψει σε Κύριος ἄτεκνον βιώσαι...

ια) Ζήτησις γέγονε ποτε μετὰ Λατίνων ἐν τοῖς μέρεσι τῆς αὐτοῦ ἐπισκοπῆς περὶ ἐνζύμων καὶ ἀζύμων. Καὶ ὁ ἅγιος διὰ τε πλείστων γραφικῶν

Ἄφοῦ πέρασαν κάμποσα χρόνια, ἦρθε ὁ γαμπρὸς νὰ δῆ τὰ πεθερικά του, κι ὁ γέρος παίρνοντάς τον ξεχωριστὰ τοῦ λέει: «Παιδί μου ἄς πᾶμε νὰ προσκυνήσουμε τὸν ἀγιώτατο ἐπίσκοπο γιατί εἶναι ἐδῶ». Πῆγαν καὶ τὸν προσκύνησαν πρόθυμα. Ἐκεῖνος πάλι τοὺς δέχθηκε χαρούμενος καὶ τοὺς εὐλόγησε λέγοντας: «Κι ἀπὸ ποῦ κύρ-Στέφανε εἶναι αὐτὸς ὁ νέος;» γιατί ἔτσι λεγόταν ὁ γέρος. Κι ἔτσι αὐτὸς ποῦ εἶχε τὸ προορατικὸ χάρισμα ρωτοῦσε σὰν ἀνήξερως γιατί προγνώρισε ὅτι τὸν εἶχε πλῆξη ἢ ἀτεκνία, κι ἔτσι τὸν παρεκίνησε νὰ τὸ θυμηθῆ. Ὁ γέρος τότε ἀπάντησε: «Αὐτὸς εἶναι, ὅπως σοῦ εἶπα πολλές φορές, ὁ σύζυγος τῆς κόρης μου. Εἶναι ὁμως ἄτεκνος γιατί ἡ γυναῖκα του εἶναι στείρα ἐνῶ διάβηκαν ἐφτὰ χρόνια ἀπὸ τότε ποῦ ἐγινε ὁ γάμος. Ἐγὼ μάλιστα τῆ μεγάλωσα καὶ τῆ στεφάνωσα μέσα στὸ νόμιμο χρονικὸ διάστημα καὶ μὲ ἅγιο τρόπο. Ἄν λοιπὸν ἐγὼ νόμιζα ὅτι θ' ἀποκτοῦσα κληρονόμο ἀπ' αὐτὴν, ἀφοῦ τῆς ἔδωσα ὅλη μου τὴν περιουσία, προτίμησα νὰ μείνω μὲ τοὺς γιουὺς μου». Τότε ὁ ἅγιος πατήρ εἶπε στὸ νεαρό: «Μὴ λυπᾶσαι παιδί μου, γιατί δὲν θὰ σ' ἀφήσῃ ὁ Κύριος νὰ ζήσης χωρὶς παιδιὰ...».

ια) Ἐγινε κάποτε στὰ μέρη τῆς ἐπισκοπῆς του κάποια συζήτηση μὲ τοὺς Λατίνους γιὰ τὰ ἐνζυμα καὶ τὰ ἀζυμα κι ὁ Ἄγιος τοὺς ἀποστόμωνε

αὐτοῦ ἀποδείξω αὐτοὺς ἀπεστόμι-
ζεν· καὶ ὅτι ἐν τῇ παλαιᾷ (διαθήκῃ)
ὁ Μελχισεδὲκ ἄρτον καὶ οἶνον εἰς θυ-
σίαν προσήγαγεν. Καὶ σὺν τούτῳ ἕτε-
ροι πλείονες. Ἐν δὲ τῇ Πέμπτῃ αὐτὸς
ὁ Σωτὴρ καὶ πρῶτος ἀρχιερεὺς ἐν τῷ
θείῳ δεῖπνῳ τοῖς μαθηταῖς, λαβὼν
ἄρτον ἠϋλόγησεν καὶ τύπον σαφῆ
παραδέδωκεν, τοῦτο λέγων: «λάβετε,
φάγετε» καὶ ποτήριον πλήσας εἶπε:
«πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες» καὶ «ὁσάκις
ἂν ἐσθίετε καὶ πίνετε, τὸν ἐμὸν θάνα-
τον καταγγέλλετε, καὶ τὴν ἐμὴν ὁμο-
λογεῖτε ἀνάστασιν». «Ἵμεῖς δέ, ὧ
Λατῖνοι, φαρισαϊκῶς ὑποκρινόμενοι,
ιουδαϊκῶς ἐορτάζετε ἄζυμα, καὶ κα-
θημερινοὺς βαπτισμούς, καὶ ἄλλας
μυρίας αἰρέσεις οὐκ ὀρθοφρονοῦντες
ἐργάζεσθε».

Ταῦτα λέγων εἰς ὄργην αὐτοὺς
ἐξήψεν. Καὶ καλύβην ἕξω πηξάμενοι,
εἰς αὐτὴν αὐτὸν ἐμβαλεῖν ἐκέλευ-
σαν καὶ πυρίφλεκτον γενέσθαι. Καὶ
ὁ ἅγιος ἐδεήθη πρὸς αὐτοὺς λέγων:
«εἰ καὶ πυρὶ με ἐμβάλλε(τε), μικρὰν
ῥαυρὰν χαρίσασθε ὡς ἂν ἐκτελέσαιμι
τὴν ἀναίμακτον θυσίαν».

Καὶ ἄδειαν λαβὼν, ἐν τῇ καλύβῃ
εἰσῆλθε σὺν ἐνὶ παιδαρίῳ, καὶ τὰ πρὸς
τὴν θυσίαν εὐτρεπίσας, ἤρξατο τοῦ
ἱερουργεῖν. Οὕτω δὲ τὸ τέλος ἔφθα-
σε τῆς πρὸς Θεὸν αὐτοῦ ἱερουργίας,
καὶ ἕξωθεν αὐτοὶ τετραμερῶς τὴν
καλύβην διὰ πυρὸς ἀνήψαν. Καὶ
τὸ πῦρ καταφαγὼν ὅλην τὴν ὕλην
τριχὸς τοῦ ἀγίου οὐχ ἦφατο· ἀλλ’
ὠφθη ἐνδεδυμένος τὴν ἱερὰν στολήν,

μὲ πολλὰς Γραφικὰς ἀποδείξεις
ὅτι στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἀναφέρε-
ται ὅτι ὁ Μελχισεδὲκ προσέφερε
γὰ θυσία ψωμὶ καὶ κρασί. Τῇ
Μεγάλῃ Πέμπτῃ πάλι ὁ ἴδιος ὁ
Σωτήρας Χριστὸς καὶ πρῶτος
ἀρχιερέας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θείου Δείπνου παίρνοντας τὸν
ἄρτον τὸν εὐλόγησε καὶ παρέδωσε
σαφῆ τύπον λέγοντας: «Λάβετε
φάγετε» καὶ ἀφοῦ γέμισε τὸ ποτήρι
εἶπε: «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες» καὶ
«ὁσάκις ἂν ἐσθίετε καὶ πίνετε, τὸν
ἐμὸν θάνατον καταγγέλλετε, καὶ
τὴν ἐμὴν ὁμολογεῖτε ἀνάστασιν».
«Σεῖς ὅμως, Λατῖνοι, μὲ φαρισα-
ϊκὴ ὑπόκριση, γιορτάζετε ὅπως
οἱ Ἰουδαῖοι μὲ ἄζυμα, βαπτίζετε
καθημερινά, καὶ κατεργάζεσθε
ἄπειρες αἰρέσεις ἐπειδὴ δὲν ἔχετε
ὀρθὴν πίστι».

Ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ τοὺς ἀναψε
τὸ θυμὸν καὶ ἀφοῦ ἔστησαν μιὰ
καλύβα, διέταξαν νὰ τὸν βάλουν
μέσα σ’ αὐτὴν καὶ νὰ καῖ. Τότε ὁ
Ἅγιος τοὺς παρεκάλεσε λέγοντας:
«Ἄν καὶ θὰ μὲ ρίξετε στὴν πυρὰ,
χαρίστε μου λίγη ὥρα γιὰ νὰ ἐπι-
τελέσω τὴν ἀναίμακτη θυσία».

Ἀφοῦ πῆρε τὴν ἄδεια, μπῆκε
μέσα στὴν καλύβα μ’ ἓνα παιδάριο,
καὶ ὅταν προετοίμασε τὰ σχετικὰ μὲ
τὴν θυσία, ἄρχισε τὴν ἱερουργία.
Δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει, καὶ
οἱ Λατῖνοι ἔβαλαν φωτιὰ στὶς
τέσσερις πλευρὰς τῆς καλύβας. Ἡ
φωτιὰ ἂν καὶ ἔκαψε τὰ πάντα δὲν
ἄγγιξε οὔτε μιὰ τρίχα τοῦ Ἁγίου
ἀλλὰ φάνηκε ντυμένος μὲ τὴν

ἔστως ἐν μέσῳ σὺν τῷ παιδαρίῳ καὶ προσευχόμενος, ἀσινῆς καὶ ἀλύμαντος.

Καὶ (τὸ θαῦμα) εἰς ἔκπληξιν καὶ δειλίαν τοὺς κακοδόξους ἐνέβαλεν, τοὺς δὲ πιστοὺς εἰς δοξολογίαν ἤγειρεν.

ιβ) Τὴν τῆς ἐκδημίας τοῦ αὐτοῦ σώματος ἡμέραν ἐγνωκῶς ἐξ ἀποκαλύψεως θείας εἶναι ἐπὶ θύραις, τὴν μονὴν τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Βυτεωρήτου σπουδῇ κατέλαβε· καὶ τοὺς γειτνιαζοντας ἐπισκόπους καὶ ἡγουμένους καὶ λογάδας τοῦ κλήρου εἰς ἑαυτὸν καλέσας, ὡς κληρῶν αὐτούς, ἐπαφίει τὰς ἱεράς ἐντολὰς λέγων:

«Ἐγὼ μὲν, τέκνα καὶ ἀδελφοί μου, πρὸς τὸν Θεὸν ἐπείγομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἐφέστηκεν ἀναλύσεως. Χρῆ οὖν ὑμᾶς ἐπιμέλειαν θέσθαι τῶν οἰκείων ψυχῶν ἕως ἔστι καιρὸς, εἰδότες ὅτι μετανοίας μετὰ θάνατον ἰσχύς οὐδεμία, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τῶν ἀντιδόσεων ὁ καιρὸς, ἐνταῦθα δὲ τῶν πόνων καὶ τῶν ἀγώνων· καὶ ὅτι τῶν παρόντων, κἂν τερπνὸν ᾦ τι καὶ ὀφθαλμὸν εὐφραΐνον ἢ φάρυγγα, ταχέως ρεῖ καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν περιίσταται, κἂν τι λυπηρὸν καὶ ἐπίπονον, καὶ αὐτὸ ταχὺ λυομένην ἔχει μετὰ καιρὸν τὴν ὀδύνην· τῶν μελλόντων δέ, καὶ τὸ εὐφραῖνα αἰώνιον, (ὡς) γὰρ (καὶ) τὸ ἀλγεινὸν ἀείποτε διαμένει.

ἰερὴ στολὴ τοῦ ὀρθίου μαζί μὲ τὸ παιδί στὸ κέντρο, προσευχόμενος ἀκέραιος καὶ σῶος.

Αὐτὸ τὸ θαῦμα κατέπληξε καὶ κατατρόμαξε τοὺς κακοδόξους Λατίνους, ἐνῶ παρεκίνησε τοὺς ὀρθοδόξους πιστοὺς σὲ δοξολογία.

* * *

ιβ) Ὅταν ἔμαθε ἀπὸ θεῖα ἀποκάλυψι ὅτι πλησίαζε ἡ μέρα τῆς κοιμήσεώς του, πῆγε γρήγορα στὸ Μοναστήρι πὸ βρισκόταν στὸ βουνὸ τοῦ Βυτεωρήτου. Ἐκεῖ προσεκάλεσε τοὺς γειτονικοὺς ἐπισκόπους, ἡγουμένους κι ἄλλους ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς κοντὰ του καὶ σὰν νὰ τοὺς ἔκανε κληρονόμους του, παρέδιδε τὶς ἱερὲς ἐντολὲς του λέγοντας:

«Ἐγὼ παιδιὰ μου καὶ ἀδελφοί, πάω γιὰ τὸ Θεὸ κι ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ τέλους μου. Πρέπει λοιπὸν ἐσεῖς νὰ φροντίζετε γιὰ τὶς ψυχές σας ὅσο εἶναι ἀκόμη καιρὸς, ἀφοῦ ξέρετε ὅτι δὲν ἰσχύει ἡ μετάνοια ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατο, ἀλλ' ἐκεῖ εἶναι ὁ χρόνος τῶν ἀνταποδόσεων κι ἐδῶ στὴ γῆ τὸ διάστημα τῶν μόχθων καὶ τῶν πνευματικῶν ἀγώνων. Ξέρετε πάλι ὅτι ἐκεῖνο ἀπὸ τὰ παρόντα κι ἂν τέρπη τὰ μάτια ἢ εὐφραΐνει τὸν φάρυγγα, χάνεται γρήγορα καὶ πέφτει στὴν ἀνυπαρξία· κι ἂν εἶναι κάτι τὸ λυπηρὸ κι ἐπίπονο, κι αὐτοῦ πάλι ὁ πόνος γρήγορα φεύγει. Αὐτὰ ὅμως πὸ θὰ ὑπάρχουν στὸν μέλλοντα

...πρῶτα μὲν οὖν ὑμῖν τὰ τῆς πίστεως ἐχέτωσαν καὶ βεβαίως κινδύνω μηδενὶ σαλευέτωσαν· ἔπειτα δὲ καὶ ὁ βίος καθαρὸς ἔστω ἢ καθαιρέσθω, καὶ πρό γε πάντων ὁ τοῦ σώματος ἁγιασμός σπουδαζέσθω ὥστε, ναοῖς ἀμολύντοις οὖσιν, ἐπιφοιτήσαι τὸν Καθαρὸν ὑμῖν καὶ ἐνοικῆσαι, καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς εὐωδίας τὴν ψυχὴν πληρῶσαι. Πονηρὸν ὄργη καὶ θυμὸς καὶ εἴ τι ἄλλον βλάπτειν τὸ φιλάδελφον δύναται. Ἄλλ' ὑμῖν δὲ παντὶ τρόπῳ περιποιήσθε τὸ εἰρηνικόν τε καὶ ἡμερον. Εἰ δὲ συμβαίῃ ποτὲ ἀλλήλων μεταξύ σκάνδαλον, μὴ ἐπιδυέτω ὑμῖν ὁ ἥλιος ἐπὶ τῷ παροργισμῷ, ἀλλ' ἀνακλητέον ὡς οἶον τι σπουδαῖον. Φαύλου δὲ λογικαῖς ὑμετέραις ἐνσπαρέντος ψυχαῖς ἐπιμελὲς ὑμῖν γενέσθω τάχιον αὐτὸ ἐξωθεῖν, οὕτω γὰρ εὐχερέστερον πρὸς τὴν ἐκβολὴν χρήσεσθε. Ὅπλα δὲ ὑμῖν ἔστω πρὸς τὸν αὐτοῦ πόλεμον νηστεία, προσευχὴ καὶ δάκρυα, μνήμη τε θανάτου καὶ γέενης· καὶ τὸ πάντων ἰσχυρότερόν τε καὶ φοβερώτατον τοῖς ἐχθροῖς ἢ μακαρία ταπεινώσις· ἀσφάλεια δὲ πρὸς τὸ μηδὲν τοῖς τοιούτοις ἀλίσκεσθαι λογισμοῖς αἰσθήσεων φυλακὴ καί, πρό γε τῶν ἄλλων, ὀφθαλμῶν καὶ ὠτῶν, ἐντεῦθεν γὰρ ἐκείνοις ἢ καθ' ἡμῶν εἴσοδος καὶ ὁ διὰ τῶν θυρίδων εἰσιῶν

αἰῶνα θὰ ἔχουν παντοτεινὴ τὴν χαρὰ ὅπως καὶ τὴν ὀδύνη.

...**Π**ρέπει νὰ δίνετε προτεραιότητα στὰ θέματα τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως καὶ νὰ μὴ διασαλεύονται ἀπὸ κανένα κίνδυνο. Ἐπειτα καὶ ἡ ζωὴ σας νὰ εἶναι καθαρὴ ἢ νὰ καθαρίζεται καὶ πάνω ἀπ' ὅλα νὰ φροντίζετε γιὰ τὸν ἁγιασμὸ τοῦ σώματος, ὥστε, ἐπειδὴ θὰ εἴσθε ναοὶ ἀμολύντοι, νὰ ἐπιφοιτήση καὶ νὰ κατοικήση ὁ Καθαρὸς καὶ νὰ σᾶς γεμίση μὲ τὸν ἁγιασμὸ καὶ τὴν εὐωδία Του. Εἶναι κακὸ ἢ ὄργη καὶ ὁ θυμὸς κι ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ νὰ βλάβη τὴν φιλαδελφία. Ἄλλὰ ἐσεῖς μὲ κάθε τρόπο νὰ φροντίζετε ὅ,τι τὸ εἰρηνικὸ καὶ ἡρεμο. Κι ἂν κάποτε ἀνακύψη σκάνδαλο μεταξύ σας, ἄς μὴ δύση ὁ ἥλιος ἐνῶ θὰ εἴσθε ὀργισμένοι, ἀλλὰ νὰ διορθώνεσθε ὅσο μπορεῖτε γρήγορα. Κι ὅταν κάποιος ἀκάθαρτος λογισμὸς σπαρῆ μέσα στὶς ψυχές σας, νὰ φροντίζετε νὰ τὸν ἀποβάλλετε γρήγορα. Στὸν πόλεμο πρὸς τὸν διάβολο νὰ ἔχετε ὡς ὄπλα τὴ νηστεία, τὴν προσευχὴ, τὰ δάκρυα, τὴ μνήμη θανάτου καὶ τῆς κολάσεως. Τὸ ἰσχυρότερο ὅμως καὶ φοβερώτερο ὄπλο στοὺς ἐχθροὺς εἶναι ἢ μακάρια ταπεινώσι. Μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι ἀσφαλῆς χωρὶς καθόλου νὰ κυριεύεται ἀπὸ τέτοιους αἰσχροὺς λογισμοὺς μὲ τὴ φυλακὴ τῶν αἰσθήσεων καὶ κυρίως τῶν αὐτιῶν καὶ τῶν ματιῶν, γιὰτὶ ἀπ' ἐκεῖνα εἰσέρχεται ἐναντίον μας ὁ διὰ τῶν

ἡμῖν θάνατος. Δεινὸν ὑψηλοφροσύνη καὶ ὡς οὐδὲν ἄλλο καθελεῖν δυνάμενον· «ὁ γὰρ δοκῶν ἐστάναι», φησὶν ὁ θεῖος ὁ ἀπόστολος, «βλεπέτω μὴ πέση». Τὸ κρίνειν τὸν ἀδελφὸν εὐλαβητέον ὀπόση δύναμις. Γέννημα καὶ τοῦτο ψυχῆς ὑπεροπτικῶς ἐχούσης καὶ φαρισαϊκῶς δικαιοῦν ἑαυτὸν διὰ τῆς τοῦ πλησίον κατακρίσεως. Τῆς φιλοξενίας ἡμῖν οὐκ ἐπιληστέον, ξενίζοντες δὲ καὶ τοὺς πόδας μετριοπαθεῖς νίπτεσθε, τοῦτο γὰρ ἐντολὴ Χριστοῦ, καὶ πρῶτος αὐτὸς δράσας ἡμῖν ἔχεσθαι τοῦ ὁμοίου παρεκελεύετο. Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τοῦ ρύπου καθάρσια τῆς ἀμαρτίας ὁ ποιητὴς καὶ σωτὴρ τῶν ἡμετέρων ἐξεῦρε ψυχῶν, οἷον δάκρυα, στεναγμούς, συντριβὴν καρδίας, νηστείαν, προσευχήν, χαμευνίαν, καὶ εἴ τι ἄλλο φάρμακον τῆς φιλανθρώπου δέδεικται μετανοίας. Ἄλλὰ τὰ πάντα ἐπίπονά εἰσιν, κἂν (πο)λλὴν παρέχουσι τὴν ὠφέλειαν· ἐν δὲ οἶδα πάνυ μὲν ἄπονον, πάνυ δὲ καθαίρειν ρύπου ψυχὴν ἰσχυρότατον, τί τοῦτό ἐστι; τὸ ἀφιέναι τοῖς πᾶσι τὰ ἀμαρτήματα(τα)».

Ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα τοῖς ἀδελφοῖς καὶ τοῖς φοιτηταῖς εἰρηκῶς, ἐπευξάμενός τε ψυχῆς σωτηρίαν, εὐλογήσας αὐτούς, ἀναπεσῶν ἔνδον τοῦ ναοῦ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ὃν ἀνήγειρεν ἐν τῷ προλε-

θυρίδων θάνατος. Φοβερὸ πρᾶγμα ἢ ὑψηλοφροσύνη κι αὐτὸ μπορεῖ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὴν πτώση ὅσο τίποτε ἄλλο, ὅπως λέγει καὶ ὁ θεῖος Ἀπόστολος: “Ὁ γὰρ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέση”. Πρέπει λοιπὸν νὰ φοβούμεσθε ὅσο μπορούμε τὴν κατάκριση τοῦ ἀδελφοῦ, γιὰτὶ αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ ὑπερήφανη ψυχὴ, κι ἀπὸ ἄνθρωπο ποὺ δικαιώνει φαρισαϊκὰ τὸν ἑαυτό του μὲ τὴν κατάκριση τοῦ πλησίον. Νὰ μὴν ἀμελεῖτε ἐπίσης τὴ φιλοξενία, ὅταν δέχεσθε τοὺς ξένους νὰ πλένετε μὲ ταπεῖνωσι τὰ πόδια τους, γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι ἐντολὴ Χριστοῦ ἀφοῦ ὁ ἴδος πρῶτος τὸ ἔπραξε καὶ διέταξε καὶ μᾶς νὰ κάνουμε τὸ ἴδιο. Ὁ δημιουργὸς καὶ σωτήρας τῶν ψυχῶν μας Θεὸς βρῆκε πολλὰ ἄλλα καθαρτικὰ τοῦ ρύπου τῆς ἀμαρτίας ὅπως τὰ δάκρυα, τοὺς στεναγμούς, τὴ συντριβὴ τῆς καρδιάς, τὴ νηστεία, τὴν προσευχή, τὴν χαμευνία καὶ ὅτι ἄλλο φάρμακο τῆς φιλανθρώπου μετανοίας. Ὅλα ὅμως εἶναι ἐπίπονα, ἂν καὶ εἶναι πολὺ ὠφέλιμα. Ἐνα ὅμως ξέρω ποὺ δὲν εἶναι κουραστικὸ καὶ ἄρκετὰ δυνατὸ νὰ καθαρῖζη τὴν ψυχὴ ἀπὸ τοὺς ρύπους της. Ποιὸ εἶναι αὐτό; Τὸ νὰ συγχωροῦμε σ’ ὄλους τ’ ἀμαρτήματα».

Αὐτὰ ἀφοῦ εἶπε κι ἄλλα τέτοια στοὺς ἀδελφοὺς καὶ στοὺς παρόντες, κι εὐχήθηκε τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς καὶ τοὺς εὐλόγησε, ξάπλωσε μέσα στὸ ναὸ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ποὺ ἔκτι-

χθέντι ὄρει Βυτεωρήτου, ἀνῆκε μὲν τοὺς πόδας, ἀφήκε δὲ τὴν μακαρίαν ψυχὴν, χαίρουσι χαίρουσαν τοῖς ἀγαθοῖς, αὐτὴν παραδοὺς ἀγγέλοις ἡμέρα Πέμπτη πρωΐ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, ἔχοντος ἡμέρας δέκα, τοῦ ἔτους ςχκγ', ἰνδ. η'.

Κατὰ ταύτην δὲ τὴν ὥραν, ὡς ἐδιηγῆσαντο ἡμῖν οἱ ἑωρακότες ἀξιόπιστοι καὶ ὅσοι πατέρες, ἐξαίφνης ῥάβδος ὡσεὶ πυρὸς ἐφάνη καταφερόμενος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διαλάμπων ἕως τῆς πύλης τοῦ ναοῦ, ἐν ᾧ ἦν κείμενον τὸ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα. Τοῦτο δὲ ἄρα τεκμήριον ἦν τῆς μελλούσης ἔσεσθαι θείας τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐνεργείας καὶ δυνάμεως ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ὡς ἤδη καὶ ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς ἡ τῶν θείων θαυμάτων αὐτοῦ δύναμις καὶ ἐνέργεια.

Χερσὶ τε ἀγίαις, ὡσπερ εἰκὸς ἦν, τῷ τάφῳ παραπεμφθεῖς, εἰς τὴν ἀληκτον ζωὴν ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· ἔνθα πρόσωπον πρὸς πρόσωπον τοῖς καθαροῖς τῇ καρδίᾳ ἡ τῆς θείας Τριάδος ἐμφάνεια γίνεται, ἔνθα χαρὰ τε καὶ ἀγαλλίασις ἄρρητος, ἔνθα παράκλησις καὶ ἀνάπαυσις τοῖς τῷ καλῷ προσιδρώσασιν ἀμπελῶνι, ἔνθα πάντων τῶν εὐφραινομένων ἐστὶν ἡ κατοικία.

Πλείστων οὖν ἱερέων συνελθόντων καὶ ὄχλων πολλῶν ἐν τῇ κοιμήσει τοῦ θεσπεσίου πατρὸς ἡδονῆς ἕνεκα ὄψεσθαι τὰ θαυμάσια, ἃ ὁ Θεὸς δι' αὐτοῦ ἐπετέλει, ὡς τοῖς πᾶσι γνω-

σε στὸ βουνὸ τοῦ Βυτεωρήτου, κι ἄπλωσε τὰ πόδια του ἀφήνοντας τὴ φύγη ἡ μακαρία ψυχὴ Του, καὶ τὴν παρέδωσε χαρούμενη στοὺς Ἄγγέλους ποὺ χαίρονται μὲ τοὺς ἀγαθοὺς μέρα Πέμπτη στὶς δέκα Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους ςχκγ', ἰνδ. η' (1115 μ.Χ.).

Ὅπως μᾶς διηγῆθηκαν οἱ ἀξιόπιστοι καὶ ὅσοι Πατέρες ποὺ τὰ εἶδαν, ἐκείνη τὴν ὥρα ξαφνικὰ φωτεινὴ πύρινη ῥάβδος φάνηκε νὰ κατέρχεται ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μέχρι τῆς πύλης τοῦ ναοῦ, ὅπου κείονταν τὸ ἅγιο σῶμα του. Αὐτὸ ἦταν τεκμήριο τῆς θείας ἐνεργείας καὶ δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ὑπάρχη στὸν ἴδιο τόπο, ὅπως πᾶ μᾶς ἐβεβαίωσε ἡ δύναμη καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν θείων θαυμάτων αὐτοῦ.

Εὐλαβικὰ χέρια, ὅπως ἦταν φυσικό, τὸν ἐναπόθεσαν στὸν τάφο, στὴν ἀτελευτήτη ζωὴ, «ἐνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός» ὅπου φανερώνεται πρόσωπο πρὸς πρόσωπο ἡ ἔλλαμψη τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου ἄρρητη χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση, ὅπου παρηγορία καὶ ἀνάπαυση γι' αὐτοὺς ποὺ κοπίασαν στὸν καλὸ ἀμπελῶνα τῆς Ἐκκλησίας, «ἐνθα πάντων τῶν εὐφραινομένων ἐστὶν ἡ κατοικία».

Συνέρρευσαν πολλοὶ ἱερεῖς καὶ πολλὸς κόσμος στὴν κοιμήσει τοῦ θεσπεσίου Πατρὸς γιὰ νὰ χαροῦν βλέποντας τὰ θαύματα ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιτελοῦσε δι' αὐτοῦ, γιὰτι

ριζόμενος και περιβόητος τυγχάνων, και πολλῶν ἀσθενούντων ποικίλαις νόσοις, ἅμα τῆς προσαύσεως τοῦ σημειοφόρου αὐτοῦ σκῆνους, παραπόδας ἀπέδρα ἡ νόσος.

* * *

Ἐξ ὧν ἅττα τινὰ συλλελοχῶς, ὅσον ἐφικτὸν τῆς σαρκίνης φύσεως, ἱκανῶς ταῖς φιλοθείαις ὑμῶν ἀκοαῖς ἐξηγήσομαι· ἄτινα, ὡς εἰπεῖν ἀτρεκέες, ἰδίαις ὄμμασιν, ἀποστολικῶς φάναί, ἐθεασάμεθα κατ' αὐτὴν γὰρ τὴν ὥραν ἐν ἧ τὸ πανόλβιον αὐτοῦ σῶμα τῆ γῆ παρεδίδοτο.

ιγ) Ὁ ἱερεὺς τις τοῦνομα Νικόλαος, ἀπὸ ἄστεως Σεμηναρίου ὀρμώμενος, ὑδρωπικία νόσῳ συνεχόμενος, δεινῶς κατατρυχόμενος καὶ τῷ βάρει τῆς νόσου πιεζόμενος, βασταζόμενος ἐπ' ὀχήματος ἤχθη, καὶ αὐτὸς σὺν τοῖς γνωστοῖς αὐτοῦ πρὸς Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον ἀδίστακτον ἐλπίδα ἔχοντες. Φθάσαντος δὲ αὐτοῦ καὶ ἀψαμένου τοῦ ἀχράντου σκῆνους αὐτοῦ, σὺν οἰμωγῇ καρδίας καὶ δάκρυσιν πρὸς Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον ἱκετηρίας ὠδὰς καὶ ὕμνους ἀναφέρων, πάντων οὖν τῶν τυχόντων ὁσίων καὶ θεοσεσίων ἀνδρῶν πρὸς αὐτὸν ἀκλινῶς νεύοντων, ὃ τοῦ θαύματος, πρὶν ἢ τὸν ὕμνον καὶ τὴν δέησιν ἐκπληρώσει, ταῖς αὐτοῦ δεήσεσιν ἐπικαλουμένοις αὐτόν, ὦφθη ὅλος ὑγίης. Καὶ ὑπέστρεψεν ἰδίαις ποσὶν εἰς τὰ ἴδια, ἀσμένως δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ εὐχα-

τὸν ἤξεραν ὅλοι μὴ καὶ ἦταν ξακουστός. Πολλοὶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς μόλις ἄγγιζαν τὸ θαυματοφόρο λείψανό του ἀμέσως γινόταν καλά.

Ἀπ' αὐτὰ τὰ θαύματα ἐγὼ συγκέντρωσα μερικά, καὶ ὅσο μπορεῖ ἢ ἀνθρώπινη φύση μας θὰ διηγηθῶ στὶς φιλοθέες ἀκοές σας. Αὐτὰ βέβαια, γὰρ νὰ μιλήσουμε ἀκριβῶς μὲ τὰ ἴδια μας τὰ μάτια εἶδαμε, ὅπως εἶπαν οἱ Ἀπόστολοι, τὴν ἴδια ὥρα ποὺ τὸ πανόλβιο σῶμα τοῦ ἁγίου κατέβαινε στὴ γῆ.

ιγ) Κάποιος ἱερεὺς ὀνόματι Νικόλαος ἀπὸ τὸ Σεμηνάριον³ ποὺ ὑπέφερε ἀπὸ ὑδρωπικία, ἐπειδὴ βασανιζόταν πολὺ καὶ ὑπέφερε ἀπὸ τὸ βᾶρος τῆς ἀρρώστειας, μεταφέρθηκε πάνω σ' ἅμαξα ἔχοντας αὐτὸς καὶ οἱ γνωστοί του σίγουρη ἐλπίδα στὸ Θεὸ καὶ τὸν ἅγιο. Ὅταν ἔφθασε κι ἄγγιξε τὸ ἄχραντο σκῆνος τοῦ κλαίοντος ἐκ βάθους καρδίας καὶ χύνοντας δάκρυα, ἀνέπεμπε ἱκετηρίες ὠδὲς καὶ ὕμνους στὸν Ἅγιο. Ἐνῶ ὅλοι οἱ παρόντες ὅσοι καὶ θεοσέσιοι ἄνθρωποι κατέβαζαν τὰ κεφάλια τους στὸν Ὅσιο, - ὃ τοῦ θαύματος! - πρὶν τελειώσῃ τὸν ὕμνο καὶ τὴ δέηση, ἀφοῦ κάμφθηκε ἀπὸ τὶς δεήσεις τοῦ αὐτοῦ ποὺ γρήγορα βοήθει αὐτοὺς ποὺ ἐπικαλοῦνται, βρέθηκε ἐντελῶς καλά. Ἐπειτα γύρισε μὲ τὰ πόδια τοῦ ὅλου χαρὰ

ριστῶν τὸν ἅγιον.

ιδ) Μετὰ δὲ τὴν μακαρίαν αὐτοῦ ταφήν, ἀνδρόγγυον ἐκ τῆς πόλεως Κασιάνου καλῶς εἰς ἑαυτοὺς περιφερόμενοι καὶ τοῖς νόμο(ι)ς τοῦ Θεοῦ καθυπέκοντες, ὁ ἐξ ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος διάβολος, ὁ αἰὶ βασκαίνων ἡμῶν τὴν σωτηρίαν, ἠβουλήθη διαλύσαι αὐτοῖς τὴν ἀγαθὴν καὶ χρηστὴν συζυγίαν· ὁ καὶ ἐποίησεν. Ἐνεπλάκη γὰρ τῷ ἀνδρὶ καὶ κατέσχευεν αὐτὸν ἐνιαυτὸν ἕνα. Οὗτος δὲ ὑπὸ τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἐνοχλούμενος, καταφεύγει τῇ μονῇ τῆς ὑπεραχράντου δεσποίνης ἡμῶν τῆς Θεοτόκου τῇ λεγομένῃ Κατίνα, κάκεισε κείρεται καὶ συναρίθμοις αὐτοῖς (τοῖς μονάζουσι) γίνεται. Λυτρωθεὶς ἐκ τοῦ ἀκαθάρτου δαίμονος, χρόνου δὲ τινος γενομένου, ὁ προῤῥήθεις ἀνὴρ ἀπέρχεται, ἅμα τῷ ἡγουμένῳ, εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ, καὶ ὡς εἶδον αὐτὸν οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀναγγέλλουσι τῇ ποτε οὔσῃ αὐτῷ γυνῇ ὅτι ὁ ἀνὴρ σου ὑγιαίνει. Ἡ δὲ διαναστᾶσα, ὡς μόνον ἐθεάσατο ὁ δαίμων ὁ ἀφεστηκῶς ἐξ αὐτοῦ συνεπλάκη αὐτῇ καὶ κατέσχευεν ἐνιαυτοὺς τρεῖς. Πολλὰ δὲ αὐτῆς εἰς ἰατροὺς ἐκδαπανησάσης, οὐκ ἠδυνήθη σωτηρίας τυχεῖν. Ἀκούσασα δὲ περὶ τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ ὅτι πολλὰ θαύματα δι' αὐτὸν ἐπιτελεῖ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸ ὄμμα καὶ τὰς χεῖρας εἰς οὐρανοὺς ἀνατείνασα «ὁ Θεός, ἐλέησόν με τὴν ἁμαρτωλόν, καὶ μὴ συναπωλέσης με ταῖς ἁμαρτίαις μου, καὶ μὴ παραδῶς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμέ-

δοξολογώντας τὸ Θεὸν καὶ εὐχαριστώντας τὸν Ἅγιο.

ιδ) Μετὰ τὴ μακάρια ταφή του, ἕνα ἀνδρόγγυο ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Κασιάνου ποὺ ζοῦσε ἐνάρετα καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς θεῖους νόμους, ὁ ἐξ ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος διάβολος ποὺ πάντα βλέπει μὲ κακὸ μάτι τὴ σωτηρία μας, θέλησε νὰ διαλύσῃ τὴν ἀγαθὴ καὶ χρηστὴ συζυγία τους· πρᾶγμα τὸ ὁποῖο καὶ ἔκανε: Εἰσηλθε μέσα στὸν ἄνδρα καὶ τὸν κατακυρίευσε ἐπὶ ἕνα χρόνο. Ἐπειδὴ τὸν ἐνοχλοῦσε ὁ πονηρὸς δαίμονας, καταφεύγει στὸ Μοναστήρι τῆς ὑπεραχράντου δεσποίνης ἡμῶν τῆς Θεοτόκου στὸ λεγόμενο Κατίνα κι ἐκεῖ κείρεται Μοναχὸς καὶ συμπεριλήφθηκε στοὺς Μοναχοὺς της. Ὅταν λυτρώθηκε ἀπὸ τὸν ἀκάθαρτο δαίμονα καὶ πέρασε λίγος καιρὸς, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος πῆγε μὲ τὸν Ἰγούμενο στὸν τόπο του. Μόλις τὸν εἶδαν οἱ γνώριμοί του, ἔτρεξαν καὶ τὸν ἀνήγγειλαν σ' αὐτὴν ποὺ κάποτε ἦταν ἡ σύζυγός του λέγοντάς της ὅτι ὁ ἄνδρας της εἶναι καλά. Ἐκείνη ἀφοῦ σηκώθηκε, καὶ μόνο ποὺ τὸν εἶδε, ὁ διάβολος ποὺ εἶχε φύγει ἀπὸ τὸν σύζυγο, εἰσηλθε σ' αὐτὴν καὶ τὴν κατακυρίευσε ἐπὶ τρία χρόνια. Ἄν καὶ ξόδεψε πολλὰ στοὺς γιατροὺς δὲν μπόρεσε νὰ γίνῃ καλά. Ὅταν ἄκουσε γιὰ τὸν ὀσιο πατέρα ἡμῶν Λουκᾶ, ὅτι δηλ. ὁ Κύριος ἐπιτελεῖ πολλὰ θαύματα ἐξ αἰτίας του, ὑψωσε τὸ βλέμμα καὶ τὰ χεῖρια στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε:

νην σοι, ἀλλὰ διὰ πρεσβειῶν τοῦ σοῦ
θεράποντος Λουκᾶ, ἔπιδε ἐπ' ἐμοὶ τῇ
ἀναξία δούλῃ σου, καὶ λύτρωσαί με
τοῦ ἀκαθάρτου δαίμονος». Ταῦτα δὲ
μετὰ δακρῶν εἰπούσης, σπαρᾶξαν
αὐτὴν τὸ δαιμόνιον ἔρριπεν αὐτὴν
ἐν τῷ ἐδάφει τῆς γῆς. Καὶ παρευθὺς
ἐκ θείας ἐπιφανείας ἐπιφαίνεται
αὐτῇ ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Λουκᾶς
λέγων πρὸς αὐτήν: «ἰδοὺ ἀπὸ τοῦ
νῦν διαλέλυταί σου τὸ πάθος, ἀλλὰ
σπεῦσον, κατάλαβε τοῦ ὄρο(υ)ς τοῦ
καλουμένου Βυτεωρήτου, ἐκεῖ γὰρ
μέλλεις λαβεῖν τὴν ῥῶσιν τελείαν». Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, ἄφαντος
ἐγένετο ἀπ' αὐτῆς. Ἡ δὲ εἰς ἑαυτὴν
ἐλθοῦσα, ἀναστᾶσα ἤπτετο τῆς ὁδοῦ,
καὶ τὴν μονὴν καταλαβοῦσα ἐν ἧ τὸ
αὐτοῦ σῶμα κατάκειται, ρίπτει ἑαυ-
τὴν μετὰ δακρῶν ἐπευχαριστῶσα
τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἁγίῳ, λέγουσα: «δό-
ξα σοι, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐλύθην
ἐκ τοῦ ἀκαθάρτου δαίμονος διὰ τῆς
σῆς προτροπῆς καὶ παρουσίας». Καὶ
ἤρξατο διηγεῖσθαι τὰ τῆς ὀπτασίας,
καὶ τὸ πῶς ὁ ἅγιος προέτρεψεν αὐτὴν
παραγενέσθαι εἰς αὐτόν. Κεῖρασα δὲ
τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, λαμβάνει
τὸ ἅγιον σχῆμα. Λαβοῦσα δὲ τελείαν
τὴν ῥῶσιν ψυχῆς τε καὶ σώματος,
ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια δοξάζουσα
τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον.

ιε) Ἰερεὺς δὲ τις ἐκ τῆς μονῆς
τῆς καλουμένης Πλάκας ἐκπεφυσι-

«Ὁ Θεός, ἐλέησέ με τὴν ἀμαρτωλὴ
καὶ μὴ μὲ καταστρέψης μαζί με τὶς
ἀμαρτίες μου καὶ μὴν παραδώσης
στοὺς δαίμονες ψυχὴ ποῦ Σὲ
ὑμνεῖ, ἀλλὰ διὰ τῶν πρεσβειῶν
τοῦ δούλου σου Λουκᾶ ἐπίβλεψε
σὲ μένα τὴν ἀνάξια δούλη Σου
καὶ λύτρωσέ με ἀπὸ τὸν ἀκάθα-
το δαίμονα». Μόλις εἶπε αὐτὰ
μὲ δάκρυα, σπάραξε τὸ δαιμόνιο
καὶ τὴν ἔρριξε κάτω στὸ χῶμα,
ἐνῶ ταυτοχρόνως φανερώνεται σὲ
θεῖο ὄραμα ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν
Λουκᾶς λέγοντάς της: «Νά, ἀπὸ
τώρα ἐξαφανίζεται τὸ πάθος σου,
ἀλλὰ τρέξε, πήγαινε στὸ βουνὸ τοῦ
Βυτεωρήτου, ὅπου πρόκειται νὰ
γίνης τελείως καλά». Ἀφοῦ εἶπε
αὐτὰ, χάθηκε ἀπὸ μπροστά της.
Ἐκεῖνη, ἀφοῦ συνῆλθε, σηκώθηκε
καὶ ξεκίνησε κι ὅταν ἔφθασε στὸ
Μοναστήρι ὅπου βρίσκεται τὸ
σῶμα του, προσέπεσε στὸν τάφο
εὐχαριστῶντας τὸ Θεὸ καὶ τὸν
Ἅγιο λέγοντας: «Δόξα σοι, ἅγιε τοῦ
Θεοῦ, γιατί ἐλευθερώθηκα ἀπὸ τὸν
ἀκάθαρο δαίμονα μὲ τὴ δική σου
προτροπὴ καὶ παρουσία». Κι ἄρχι-
σε νὰ διηγῆται τὰ τῆς ὀπτασίας
καὶ πῶς ὁ Ἅγιος τὴν προέτρεψε νὰ
πάη στὸν τάφο Του. Κι ἀφοῦ ἔκειρε
τὴν κόμη τῆς κεφαλῆς, ἔλαβε τὸ
ἅγιο σχῆμα (ἔγινε Μοναχῆ). Κι
ἀφοῦ θεραπεύθηκε ἀπολύτως καλὰ
στὴν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα, γύρισε
στὸ σπίτι της δοξάζοντας τὸ Θεὸ
καὶ τὸν Ὅσιο.

ιε) Κάποιος ἱερέας ἀπὸ τὸ
Μοναστήρι τῆς Πλάκας ποῦ εἶχε

ωμένον ἔχων τὸ σῶμα αὐτοῦ ἅπαν, ὥστε μὴ δυνάμενόν τινος ψαύειν ἢ προσεγγίζειν, οὗτος προσελθὼν τῷ τοῦ ἁγίου τάφῳ, ρίπτει ἑαυτὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ δεόμενος σωτηρίας ἐπιτυχεῖν. Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτοῦ προσευχομένου, ὀλισθαίνει εἰς ὕπνον, καὶ ὡσανεὶ ἐθεώρει ἑαυτὸν τελευτήσαντα καὶ τεθέντα πλησίον τῆς σοροῦ τοῦ ἁγίου καί, ὡς ὄνειρος διέσκηπτε, θεωρεῖ τὸν ἅγιον λέγοντα πρὸς αὐτόν: «τίς καὶ πόθεν ἐνθάδε παραγέγονας;» ὁ δὲ ἔφη· «ὡς ὄραξ, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, νεκρὸς κεῖμαι ἄφωνος καὶ ἀνενέργητος» καὶ ὁ ἅγιος· «θέλεις ἀναστήσω σε τῇ δυνάμει τοῦ Χριστοῦ μου;» ὁ δὲ· «ἐὰν μὴ ὡς ἀνάξιον ἀπόσῃ(ς), εἰς τοῦτο ἐλήλυθα»· ὁ δὲ: «ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀνάστηθι». Καὶ λαβὼν τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἀνέστησεν αὐτόν. Εἶτα καὶ προετρέπετο αὐτὸν ἀπελθεῖν ἐν τῇ γειτνιαζούσῃ μονῇ τῆς ἁγίας Θεοτόκου, ἐν ἣ ἦν τὸ πρότερον ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Καὶ ὡς εἶδον αὐτὸν οἱ ἐκεῖσε ἐντυγχάνοντες ἀδελφοί, ἐπυνθάνοντο παρ' αὐτοῦ μαθεῖν τίς ὁ ἐνταῦθα ἀγαγὼν νεκρὸν ὄντα. Ὁ δὲ διηγεῖτο αὐτοῖς καθ' ὕπνους τὸ πῶς ἐμφανῆς αὐτῷ γέγονεν ὁ Ἅγιος, καὶ τὸ πῶς δὴ ἀνέστησεν αὐτόν. Ταῦτα διηγούμενος ὁ ἱερεὺς τοῖς ἀδελφοῖς κατ' ὄναρ, ἔξυπνος ἐγένετο καί, ὦ τοῦ θαύματος, βλέπει ἑαυτὸν ὄλον ὑγιῆ, καὶ ἀπῆλθεν δοξάζων τὸν Θεόν.

ις) (Φ)ράγκος δέ τις τοῦνομα Ῥέβητος, ἐκ πόλεως Βριατίκου ὀρμώμενος, ὄντινα καὶ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ παρ-

φουσκώσει σ' ὅλο τὸ σῶμα ἔτσι, ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ νὰ πλησιάζη ἢ ν' ἀγγίξη κάτι, ἦρθε στὸν τάφο τοῦ Ἁγίου καὶ προσέπεσε παρακαλώντας τον νὰ τὸν σώσει. Ἐνῶ προσευχόταν γιὰ πολλὴ ὥρα ἀποκοιμήθηκε, καὶ τοῦ φαινόταν πὼς πέθανε καὶ ὅτι εἶχε τοποθετηθῆ κοντὰ στὴ σορὸ τοῦ Ἁγίου καί, ὅπως ἔδειχνε τὸ ὄνειρο, βλέπει τὸν Ἅγιο νὰ τοῦ λέη: «Ποιὸς εἶσαι κι ἀπὸ ποῦ ἦλθες ἐδῶ;». Αὐτὸς ἀπάντησε: «Ὅπως βλέπεις, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, κείτομαι νεκρὸς, ἄφωνος καὶ ἀδύναμος». Καὶ ὁ Ἅγιος: «Θέλεις νὰ σὲ σηκώσω με τὴ δύναμη τοῦ Χριστοῦ μου;» Ἐκεῖνος: «Ἄν δὲν με διώξης ὡς ἀνάξιο, γι' αὐτὸ ἦλθα». Ὁ Ἅγιος: «Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σήκω!» Καὶ πιάνοντάς τον ἀπὸ τὸ χέρι του τὸν σήκωσε. Ἐπειτα τὸν προέτρεψε νὰ πάη στὸ γειτονικὸ Μοναστήρι τῆς Παναγίας, στὴν ὁποία ἔμενε ὅταν ζοῦσε. Μόλις τὸν εἶδαν οἱ ἀδελφοί, ἤθελαν νὰ μάθουν ποιὸς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ τὸν ἔφερε ἐκεῖ, ἀφοῦ ἦταν νεκρὸς. Αὐτὸς τότε διηγήθηκε πῶς τοῦ παρουσιάσθηκε στὸν ὕπνο του ὁ Ἅγιος καὶ πῶς τὸν γιάτρεψε. Ἐνῶ ἐξιστοροῦσε αὐτὰ ὁ ἱερέας τοὺς ἀδελφούς σὲ ὄνειρο, ξύπνησε καί, ὦ τοῦ θαύματος εἶδε ὅτι ἐγινε τελείως καλά. Ἐπειτα ἀνεχώρησε δοξάζοντας τὸ Θεό.

ις) Κάποιος Φράγκος ὀνόματι Ῥέβητος, προερχόμενος ἀπὸ τὴν πόλη τοῦ Βριατίκου, τὸν ὁποῖο κι

ἴνηι ὁ ἅγιος μὴ φορτικῶς ἐπανατείνεσθαι κατὰ τῶν ἱερέων τοῦ Θεοῦ, μηδὲ ζυγῶ δουλείας αὐτοὺς ὑποβάλλειν, ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετό ποτε τοῖς παρ' αὐτοῦ λεγομένοις. Νόσος δὲ τοῦτον διαδέχεται ὥστε ἀπορηθῆναι αὐτὸν καὶ τὸ ζῆν. Ἐπιμνησθεὶς δὲ τῶν παραινέσεων τοῦ Ἁγίου, καὶ ὅτι ἔνεκεν τούτου τῷ ἄδῃ ἤγγισεν, καταφεύγειν οἶδε τῷ τάφῳ τοῦ ἁγίου ἐξομνύμενος καὶ διατιθέμενος ὅτι ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσσονται οἱ ὑπ' ἐμοῦ ἱερεῖς ἀδιάσειστοι καὶ ἀνενόητοι ἀπὸ παντοῦ πειρατηρίου. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ὑπισχνουμένου καὶ ἄλλα πλείστα συνθεμένου, ὁ τῶν θαυμασίων Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἄπειρα πλήθη χαίρων. Ὁλίγου δὲ καιροῦ παρῶχηκός, τῶν προτέρων συνθηκῶν καὶ ἐξομνημάτων ἐπιλαθόμενος, βαρύτερα καὶ αὔθις ἐπανατείνεται κατὰ τῶν ἱερέων. Ἄλλ' ἐπέστρεψεν ὁ πόνος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ καταβέβηκεν.

Νόσος γὰρ διεδέξατο αὐτὸν χείρων τῆς πρώτης, ὥστε, τῶν μελῶν αὐτοῦ διαλυθέντων, κείσθαι νεκρὸν ὡσεὶ ἄφωνον, καὶ ἐγκαταλειμμένον τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου - ὡς τὰς συνθήκας τῶν ἀγαθῶν ἐξομνυμάτων ἀνατρέψαντος - ἵνα μετανοήσας σωθῆ.

ιζ) Ἄ(ν)θρω(πός τις) δὲ τοῦνομα Χριστόδουλος (τὰ) μέλη παραλελυ(μέ)να ἔχων, ἄγε(ται) βασ(ταζό)με(νος) (ἄ)χρι τοῦ τάφου τοῦ (ἁγίου)

ὅταν ἀκόμη ζοῦσε ὁ Ἅγιος συμβούλευε νὰ μὴν καταπιέξῃ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ, μήτε νὰ τοὺς ὑποτάσῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνος δὲν τὸν ἄκουε. Ἐπειτα ἀρρώστησε κι κινδύνευε νὰ πεθάνῃ. Τότε ἀφοῦ θυμῆθηκε τὶς προτροπὲς τοῦ ἁγίου Λουκᾶ κι ὅτι ἐξαιτίας του ἔφθασε κοντὰ στὸ θάνατο, ἀπεφάσισε νὰ πάῃ στὸν τάφο του δίνοντας ὄρκους καὶ ὑποσχέσεις ὅτι ἀπ' ἐκείνη τὴ στιγμὴ θὰ βρίσκονται ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ χωρὶς ἐνοχλήσεις οἱ [Ὁρθόδοξοι] ἱερεῖς, ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἀπόπειρα εἰς βάρος των. Ἐνῶ ἔδινε αὐτὲς τὶς ὑποσχέσεις κι ἄλλες πολλὲς διαβεβαιώσεις, τὸν ἐθεράπευσε ὁ τῶν θαυμασίων Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου. Ἀφοῦ πέρασε λίγος καιρὸς, ἐπειδὴ ὁ Φράγκος λησμόνησε τὶς προηγούμενες διαβεβαιώσεις καὶ ὄρκους, ἀπειλοῦσε πάλι περισσότερο τοὺς ἱερεῖς. Ἄλλ' «ἐπέστρεψεν ὁ πόνος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ καταβέβηκεν».

Αρρώστησε βαρύτερα ἀπὸ τὴν ἄλλῃ φορὰ ὥστε ἀφοῦ λύθηκαν τὰ μέλη του κείτονταν σὰν ἄφωνος νεκρὸς καὶ ἐγκαταλειμμένος ἀπὸ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἁγίου - γιὰτὶ κατεπάτησε τὶς συμφωνίες τῶν ἀγαθῶν ὄρκων - ὥστε νὰ σωθῆ κατόπιν μετανοίας.

ιζ) Κάποιος Χριστόδουλος ποὺ εἶχε τὰ μέλη του παράλυτα, ὁδηγήθηκε βασταζόμενος ἀπὸ ἄλλους μέχρι τοῦ τάφου τοῦ Ἁγίου

καὶ δι' ἡμερῶν ὀκτὼ ἀνωρθώθη καὶ ἤλλατο καὶ περιεπάτει χαίρων, δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον. Κεῖρεται δὲ καὶ συναρίθμιος τῶν ποιμνίων γίνεται, ἐπιμένων τῷ ἀγίῳ αὐτοῦ τάφῳ ἄχρι βίου ζωῆς αὐτοῦ, εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἀγίου πνεύματος.

ιη) Ἐκ δὲ τῆς χώρας Γαλλιάνων ἀπεστάλ(η) παρὰ τοῦ πρωτεύοντος γυναῖο τι παραλελυμένον ἐν τῷ τοῦ ἀγίου τάφῳ. Ἦν γὰρ δύσπιστος περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ ἀγίου· ἔλεγεν γάρ· «ἐὰν αὕτη ἡ γυνὴ ἀπελθοῦσα λήψεται τὴν ὑγείαν πιστεύω ἐν πᾶσι τοῖς εἰρημένους»· τοῦ δὲ γυναίου ἐλθόντος ἐν τῇ σορῷ τοῦ ἀγίου, ὡς μόνον ἦγαγεν αὐτὴν πλησίον τοῦ τάφου, ὃ τοῦ θαύματος, παρευθὺς ἀναστᾶσα (ἐκ) τῆς κλίνης ἐν ἧ κατέκειτο ἤλλατο καὶ περιεπάτει, καὶ τὰ ἴδια καταλαβοῦσα, οὐκ ἐπίστευε καὶ αὐθι(ς) τῶν φαινομένων ὁ προεστὼς· οὐχ ὅτι ἀπιστία κρατούμενος, ἀλλ' ἤθελε καὶ αὐθις δι' ἔργων δοκιμᾶσαι α(ὐτ)ήν. Προτρέπεται γὰρ αὐτὴν ἀνελθεῖν ἐπὶ τῇ παρακειμένῃ ὀξυτάτῃ τῷ τόπῳ πέτρα. Ἡ δὲ τὴν ῥ(ώμ)ην αὐτῆς διαδησαμένη καὶ τὸν ἅγιον εἰς βοήθειαν ἐπικαλεσαμένη ἀνήλθεν ἕως τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους· οὕτως δὲ ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς καὶ πάντες οἱ παραγενόμενοι δοξάζοντες τὸν Θεόν.

ιθ) Νεανίας τις ἀπὸ Ταυρομενίας ὀρμώμενος τοὺς πόδας εἰς τ' ὀπίσω

καὶ μέσα σὲ ὀκτὼ μέρες στάθηκε στὰ πόδια του καὶ ἀναπήδησε καὶ βάδιζε ὄλος χαρὰ δοξάζοντας τὸ Θεὸ καὶ τὸν Ἅγιο. Κεῖρεται μάλιστα Μοναχὸς καὶ συναριθμεῖται στὴν ἐκεῖ Ἀδελφότητα παραμένοντας στὸν πάνσεπτο τάφο του μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, πρὸς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἀγίου Πνεύματος.

ιη) Στάλθηκε πάλι ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῶν Γαλλιάνων κάποια παράλυτη γυναῖκα στὸν τάφο τοῦ Ἀγίου. Αὐτὸς δυσπιστοῦσε γιὰ τὰ θαύματά του. Ἔλεγε μέσα του: «Ἄν αὕτη ἡ γυναῖκα πηγαίνοντας ἐκεῖ γίνη καλά, τότε ἐγὼ θὰ πιστέψω σ' ὅλα ποὺ ἔχουν λεχθῆ». Μόλις ἡ γυναῖκα ἤλθε στὴ σορὸ τοῦ Ἀγίου καὶ μόνο ποὺ πλησίασε τὸν τάφο, ὃ τοῦ θαύματος, ἀμέσως σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι ὅπου ἦταν ξαπλωμένη ἀνασκίρτησε καὶ περπατοῦσε. Κι ἐνῶ γύρισε στὸ σπίτι της, δὲν πίστεψε καὶ πάλι στὰ φαινόμενα ὁ ἄρχοντας, ὄχι γιὰτι κατεῖχετο ἀπὸ ἀπόλυτη ἀπιστία, ἀλλ' ἤθελε καὶ πάλι νὰ τὴ δοκιμάσῃ μὲ ἔργα. Τὴν προτρέπει λοιπὸν ν' ἀνεβῆ στὴν κοντινὴ ἀπότομη κορυφὴ τοῦ πετρώδους λόφου. Ἐκεῖνη τότε ἀφοῦ ἐπιστράτευσε ὅλες τὶς δυνάμεις της κι ἐπικαλέσθηκε τὸν Ἅγιο γιὰ βοήθεια, ἀνέβηκε ὡς τὴν κορυφὴ. Ἔτσι λοιπὸν ἐπίστευσαν καὶ αὐτὸς καὶ ὄλοι οἱ παρευρισκόμενοι δοξάζοντας τὸ Θεό.

ιθ) Κάποιος νεαρὸς ἀπὸ τὸ Ταυρομένιο τῆς Σικελίας ποὺ εἶχε

ἔχ(ων) ἔξηστρεμμένους ἀπὸ γεννήσε-
ως αὐτοῦ, τοῦτον ἀγαγὼν ὁ πατήρ ἐπ’
ὀχήματος, ἔρριπεν αὐτὸν ἔμπροσθεν
τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου καὶ πλείστας
ἡμέρας ἐκεῖσε παραμείνας, ὑπέστρε-
φεν μὴ... *folium mutilum*.

γυρισμένα τὰ πόδια του πρὸς τὰ
πίσω ἐκ γενετῆς, μεταφέρθηκε
πάνω σὲ ἄμαξα ἀπὸ τὸν πατέρα του
ὁ ὁποῖος τὸν ἄφησε μπροστὰ στὸν
τάφο τοῦ Ἁγίου κι ἀφοῦ παρέμεινε
ἐκεῖ πολλὰς μέρες...

(*) Ὁσίου Λουκᾶς, Ἐπίσκοπος Ἀσύλων Καλαβρίας, ἐκδ. «Ὁρθόδοξος Κυψέλη»,
Θεσσαλονίκη, 1992. Τὸ πρωτότυπο κείμενο, σελ. 29-48, ἐξεδόθη βάσει τῆς ἐκδόσεως
τοῦ G. Schiro, *Vita di s. Luca vescovo di Isola Capo Rizzuto*, Palermo 1954. Ἡ ἀπόδοσις
στὰ Νεα-ελληνικὰ στίς σελ. 9-28. Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Σημερινὸ Isola Capo Rizzuto.
2. Ἡ Σικελία κατεῖχετο τότε ἀπὸ τοὺς Ἄραβες.
3. Ἡ πατρίδα τοῦ αἰρετικοῦ Βαρλαάμ (ΙΔ’ αἰ.), σημερινὴ Seminaria.